Nº 272. A° 1862.

VRIJDAG 14 NOVEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, Nº 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer. 0.20
Andere Advertentiën per regel 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL

KOLONIEN.

(Per Overland-Mail.)

BATAVIA 30 September.

Aan het algemeen overzigt van het Bataviaasch Handelsblad wordt het volgende ontleend:

„Het voornaamste onderwerp aller gesprekken gedurende de laatste 14 dagen was te Batavia niet de politiek, noch de wet op de cultuurondernemingen — door de eenparige stem van geheel Ned.-Indië veroordeeld — maar het geheimzinnig vertrek van een als zeer rijk bekend particulier hier ter plaatse, die ook in belangrijke industrieele ondernemingen en Gouvernements-leverantien had gestoken en daardoor groote sommen schijnt verloren te hebben. Men spreekt van een passief van 18 ton bij een actief dat minder dan de helft zoude bedragen. Door eenige in Nederland levende personen, die met veel moeite hier geld overgewonnen en aan hem gelaten hadden, zal dit verlies zwaar gevoeld worden.

„In het algemeen influëenceert het gebrek aan kapitaal hier zeer nadeelig op de nijverheid, en dit te meer, daar langdurige droogte op Java ook veel schade heeft gedaan aan de productie, zoodat vele industrieelen hunne voorschotten niet door levering van producten kunnen dekken.

„Men is hier niet gesticht over de onstaathuishoudkundige redenen, waarop de Minister van Kolonien de uitbreiding van het kapitaal der Bank heeft afgeweerd, en betreurt het zeer, dat de Gouverneur-Generaal die uitbreiding niet — onder nadere goedkeuring des Konings — werkelijk toegestaan en tot uitvoering heeft doen brengen; dat middel schijnt voor de Indische Regering langzamerhand het eenige te worden, om een voor Indië nuttigen dam daar te stellen tegen de onpraktische wijze, hoe het opperbestuur in Nederland de belangen van Indië behartigt.

„Het reglement voor het *brievenvervoer* op Java is eindelijk gepubliceerd, maar de dag nog niet bepaald, wanneer het in werking zal treden.

„De geldelijke voorraad der Javasche Bank is met 4 ton vermeerderd.

„In de residentie Bantam heeft weder een Javaan in het denkbeeld verkeerd, dat hij een groot man was, en zich den titel toegeëigend van pangerang hertog (hertog en prins); zijn eigenlijke naam was Mas Poengoet; hij is, daar hij zich niet wilde overgeven, bij de vervolging neergeschoten en zijne drie volgelingen gevangen genomen. Het voorval heeft plaats gevonden in de afdeeling Lebak, het tooneel der grootsche daden van Max Havelaar; het zou ons niet verwonderen indien Multadjoesta van Mas Poengoet een nieuw slagtoffer van het Bestuur en een nieuwen waardigen aspirant op den troon van Insulinde maakte.

„In de Preanger Regentschappen heeft men eene aardbeving gevoeld, en te Samarang viert men een spoorwegfeest, waarbij men de groote laan van Bodjong in een „sham railway" veranderd en imitatieboomen heeft laten loopen; te Solo en Djocjokarta zullen eerstdaags ook diergelijke feesten gevierd worden. Men verwacht natuurlijk, dat men in Nederland de concessie niet verwerpen en daardoor tot een „sham-concessie" zal maken.

„Door een Indisch industrieel is een aanvraag gedaan om concessie tot den aanleg van een ijzeren spoorweg van Batavia naar Buitenzorg, geschikt om met paarden of buffels, als beweegkracht, bereden te worden. De Indische Regering zal waarschijnlijk die aanvraag evenmin begunstigen als de aanvraag van een ander industrieel, om den gewonen weg te berijden met treinen, getrokken door locomotieven. Indien die twee industriëlen zich vereenigden, en de eene de baan, de andere het rollend materieel gaf, dan zou van de zaak mogelijk iets komen.

„Bij Koninklijk besluit, thans in de Java Courant geplaatst, is als explicatie van het Koninklijk besluit van 27 october 1860, n.° 68, bepaald, dat Nederlanders zich ook mogen vestigen op plaatsen, waar de vestiging aan vreemdelingen bij dat besluit is toegestaan. Men had de uitlegging, die men meende aan dat besluit te kunnen geven, hier altijd beschouwd als een haarklooverij, waaraan niemand zich behoefde te storen, aangezien uit het Regerings-reglement duidelijk genoeg blijkt, dat aan vreemdelingen geene regten kunnen gegeven worden, die Nederlanders daardoor niet dadelijk ook bezitten; de Minister schijnt echter noodig geacht te hebben, dit uitdrukkelijk te doen constateren. Men had even goed een besluit kunnen doen nemen, dat ieder levend mensch het regt heeft adem te halen. Indien men de wet op de cultuur-ondernemingen even duidelijk maken en tweeledige uitleggingen daarvan wil voorkomen, dan zullen bij eventuële aanneming daarvan mogelijk een vijftigtal explicerende besluiten noodig zijn. Hier gelooft echter niemand aan de mogelijkheid der aanneming van die wet.

„Nadat het kalf verdronken is heeft men den put gedempt, dat wil zeggen, nadat de Gertrude met 8000 picols tin (p. m. een half millioen aan waarde) door overlading gezonken is, heeft men eindelijk een besluit genomen, waarbij de hoeveelheid tin bepaald wordt, die elk schip per gemeten last zal mogen vervoeren. Kon men daarmede maar het verloren tin terugkrijgen.

„Te Banjermassin is alles — om met den handel te spreken — in een doen. De benden van Goesti-Kassan en Antassari zetten den oorlog voort en schijnen zich in den laatsten tijd niet alleen naauwer aan elkander te sluiten, maar zelfs een voorzigtiger taktiek te volgen, die onze troepen vermoeit, zonder uitkomsten te geven. Dat men echter den toestand thans bij onze betere terreinkennis niet meer als gevaarlijk beschouwt, bewijst de tijdelijke aanwezigheid van den waarn. resident en militairen kommandant der Z. en O. kust van Borneo, den luitenant-kolonel Verspijk, te Batavia, waar hij met de Regering aan het beramen is van maatregelen voor de organisatie van het Rijk van Bandjermasin.

„Op verzoek der hoofden van Mokko-Mokko, Seloema, Manna, Kauer en Kroë in de afdeeling Benkoelen op Sumatra, is aldaar het verkoopen van opium verboden en de pacht afgeschaft."

Gedurende de maand junij jl. is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van ƒ 632.596.72½. De ontvangst over de eerste zes maanden van 1862 bedraagt ƒ 4.543,436.31; hieronder is echter begrepen aan fictieve regten op uitgevoerde Gouvernements-producten ƒ 814.766.94½; aan terugbetaalde regten ƒ 73,807.48½, zoodat de zuivere ontvangst beloopt ƒ 3,654,861.88. Gedurende de eerste zes maanden van 1862 is meer ontvangen dan over dien zelfden tijd: in 1860 ƒ 408.109.11½, in 1861 ƒ 393.792.37.

Op den 17 september jl. is ter reede alhier gearriveerd de stoomboot Batavia, kapit. Neye, aanbrengende o. a. de Europesche mail, loopende tot den 11 augustus.

Per stoomboot Koningin der Nederlanden, kapit. Lewis, zijn den 13 september ll. door het postkantoor alhier verzonden:

Per overlandmail via Marseille 9428 adressen; Triest 1200; Southampton 308. Naar Singapore 1761; Muntok 381; Palembang 103; Riouw 184; totaal 13,365 adressen.

Dezer dagen hebben drie Chinesche handelaren te Makasser hunne betalingen gestaakt, te zamen met een passief van p. m. 90 millioen.

Deze faillissementen schrijft men toe: eerstens aan den overvoerden staat der markt, tweedens aan den slechten toestand waarin het muntwezen thans verkeert.

Het Nederlandsche barkschip Delfshaven, groot 400 lasten, gevoerd door kapit. C. Schaap, komende met eene lading steenkolen van Newcastle (Australië) en bestemd naar Banjoewangi, is in den nacht van den 25 julij jl. buiten de Torres-straat totaal vergaan, gelukkig evenwel zonder verlies van menschenlevens. Reeds was men des namiddags ten twee ure Boebi-eiland gepasseerd, toen des avonds ten zeven ure het schip, zonder dat er eenige branding te zien was, op een rif of klip stiet. Een paar uren later weder vlot en in diep water geraakt, was het schip zoodanig lek gestooten, dat de bemanning des avonds ten elf ure, toen het schip reeds zinkende was, zich met den meesten spoed moest trachten te redden, naauwelijks den tijd hebbende om de barkas uit te zetten en eenige weinige levensmiddelen mede te nemen. Daar een vaatje water bij het bergen in de boot door het losraken van de prop verloren was gegaan, hield men tot drank niets anders over dan een vaatje azijn en een vaatje zuur bier. Van eene poging om den vasten wal aan de N. kust van Australië aan te doen moest men afzien, daar de dreigende houding der gewapende inboorlingen al ras deed bespeuren welk een lot den schipbreukelingen daar te wachten stond. Thans werd de koers gesteld naar het eiland Timor-laut. Ten getale van vijftien personen kon dagelijks aan ieder slechts de hoeveelheid van een paar wijnglazen bier, met azijn gemengd, worden verstrekt. In eene opene boot, blootgesteld aan de brandende zonnestralen, had men bij die geringe lafenis ontzaggelijk van den dorst te lijden. Om daarbij de drooghеid der lippen eenigzins te lenigen, bestreek men die van tijd tot tijd met wat hammenvet. Na veertien dagen in dien meer dan onaangenamen toestand te hebben doorgebragt, bereikten de schipbreukelingen het eiland Sarimatta, een der Zuidwester-eilanden. Hier werden zij door de bevolking met de meeste welwillendheid ontvangen en naar vermogen verkwikt. Het eiland Sarimatta werd, nu circa 35 jaren geleden, door den zendeling Kam bezocht, die er bij die gelegenheid vele heidenen doopte, en ofschoon de bevolking sedert aan haar zelve werd overgelaten en van voortgezet onderwijs verstoken bleef, zoo is er toch nog op dat eiland een zweem van het Christendom blijven bestaan, waarvan de schipbreukelingen, in hunnen nood, de weldadige gevolgen mogten ondervinden. Op den 11 aug. kwamen deze in een uitgeputten toestand te Timor-Dellie aan. Van hier gingen zij, een paar dagen later, met den Ned.-Ind. schooner Coquette naar Timor-Koepang, van waar zij met Zr. Ms. stoomschip Sindoro naar Makassar zullen vertrekken. (Mak. Hand. en Adv.-Blad.)

Per telegraaf via Soerabaija zijn de volgende berigten uit de Molukken ontvangen:

Overal heerschte een ongestoorde rust.

De vulkanen op Makian en Ternate wierpen aanhoudend zware rookkolommen uit.

De aanhoudende regens werkten nadeelig op de teelt van voedingsmiddelen en op de koffijtuinen.

Door Zijne Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Bevorderd: bij de land. ink. en cult., tot control. 1ste kl. F. H. Boers; tot control. 2de kl. C. A. Vermandel; bij het binnenl. bestuur ter Sum. Westk., tot control. 1ste J. Cramer; tot control. 2de kl. C. de Haan.

Benoemd: Tot havenmeester te Anjer (Bantam), tevens comm.-ontvang. der ink. en uitg. regten alaar, A. H. Beijer; tot pakhuism. te Pekalongan J. J. Droop; tot inspect. der posterijen in Ned.-Indië J. P. Theben Tervile; tot 3den comm. ter secretarie van den gouv. van Celebes en Onderhoorigh., tevens fung. post-comm., A. J. H. Oosthoek; tot comm. bij het havendepartem. te Macasser J. C. Bax; tot griff. bij den landraad te Madioen (res. Madioen) A. E. Bach; tot administr. der tinmijnen in het distr. Soengeislan (eiland Banka) E. J. Vermandel; tot 1sten comm. op het resid.-kant. te Muntok (res. Banka) J. P. Velden; tot comm.-ontvang., tevens boekh. bij den ontv. der ink. en uitg. regten te Samar., J. T. White; tot resid. van Menado W. C. Happé; tot secret. der res. Tapanoeli (Sumatra's Westk.) J. Blaaupot; tot administr. bij het gymnasium Willem III J. Muller; tot griff. bij den landraad te Pekalongan A. Martherius; tot tolk voor de Chin. taal te Soerabaija J. J. C. Francken; tot pakhuism. bij het zout-hoofd-depôt te Pakkis (Krawang) J. H. E. Bruno; tot schout bij de politie te Soerabaija L. C. van Sprew; tot griff. bij den landraad te Demak (res. Samarang) J. L. Burer; bij de algem. rekenk., tot 2de comm. K. L. A. Meijer en P. C. de Bie; tot 3de J. C. Meijer en P. D. Davis; bij het binnenl. bestuur in het gouv. van Celebes en Onderh., tot controls. 1ste kl. H. M. van Rijssen en F. E. P. van den Bossche; 2de kl. W. de Lanoy en jhr. W. C. F. Goldman; 3de kl. W. F. Sikman; bij het binnenl. bestuur in de res. Palembang, tot control. 2de kl. G. J. Gersen; tot control. 3de kl. H. C. Bogaardt.

Voorloopig benoemd: Tot zout-hoofd-depôt-pakhuism. te Ragoeng (Madura) L. Fretz.

Ontslagen: op zijn verz., eervol, uit zijne betrekk., wegens ziekte, onder toekenning van wachtg., de zout-hoofd-depôt-pakhuismeester te Ragoeng (Madura) A. N. H. de Vogel; uit zijne betrekk. de 2de comm. bij het resid.-bureau te Serang M. J. Bouwensch; eerv. uit zijne betrekk. onder toekenn. van wachtg, de resid. van Menado C. J. Bosch; op hun verz., eerv., uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de gewez. post-opz. te Tjibinong (Buitenzorg) H. E. Beck, en de benoemde zout-hoofd-depôt-pakhuism. te Tratée (Bantam) G. A. van der Geugten; uit 's lands dienst, de geschorste pakhuism. bij het zout-hoofd-depôt te Pakkis (Krawang) J. W. Smissaert; bij het bestuur van het Protestantsche wees- en armh. te Samar., op zijn verz., eerv., wegens vertrek, als secret., tevens lid, mr. A. M. Fokker, onder dankb. voor de door hem als zoodanig bew. diensten, en in diens plaats benoemd A. M. van Deinse; bij de sub-comm. van onderw. in de resid. Madura, eerv., uit hoofde van vertrek, als lid, ds. J. M. Verff, onder dankb. voor de door hem als zoodanig bew. diensten, en in diens plaats benoemd ds. B. Braams.

Voorloopig belast: met de waarnem. van de betrekk. van opziener bij den zout-aanmaak te Tenger en Roemo (res. Soerabaija), G. M. H. Muller.

Gesteld: ter beschikk. van den gouv. van Sum. Westk., de geëmploijeerde op het bureau van den gouv. te dier kuste C. W. Palm en F. G. V. Boreel; van den ads.-res. van Benkoelen L. K. van Swieten, en van den res. van Palembang, de geëmploijeerde bij de algem. rekenkamer J. A. Cambier.

Voorloopig gesteld: ter beschikk. van den directeur der cultures, de ambtenaar. J. N. Mollier.

Erkend en toegelaten: krachtens magtiging des Konings, als consul van Pruissen te Batavia de heer W. Mathieu.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 2den stads geneesh. te Samarang dr. J. Einthoven; aan den 2den comm. bij de algem. rekenk. R. L. H. A. Bloem; aan den ads.res. van Pamalang (res. Tagal) W. K. F. Valck Palm; aan den administrat. der tinmijnen van het district Soengeislan (res. Banka) J. J. A. Keuchenius; aan den ads.-res. van Sintang (Westerafd. van Borneo) C. Kater; aan den zout-verkoop-pakhuism. te Samarang G. Rooijaards, en aan den control. 1ste kl. bij de land. ink. en cult. G. van de Poll.

Goedgekeurd: dat door den gouverneur van Celebes en Onderh., bij de wees- en boedelk. te Makasser, is ontslagen, eerv., wegens vertrek, het lid N. D. A. Kervel, en in diens plaats benoemd A. J. H. Oosthoek.

Militair Departement.

Bevorderd: bij het reg. O.-I. kaval., tot ridmeesters de 1ste luit. H. S. de Jong en de 1ste luit.-adjud. bij den Gouv.-Generaal jhr. H. W. L. de Kock, met bepaling dat hij ook als zoodanig in zijne tegenwoordige betrekk. zal continueren en bij zijn wapen gevoerd blijven à la suite; tot 1sten luit. de 2de luit. jhr. J. C. F. van der Willige van Schmidt auf Altenstadt.

Gesteld: op non-activ., de 1ste luit. der inf. H. M. D. Siegmund.

Hersteld: in activiteit, als 1ste luit.-kwartierm., de adjunct-intendant op non-activ. S. van Haastert.

Verleend: een 2jarig verlof naar Nederland, aan den 1sten luit. van het reg. O. I. kaval. F. A. E. van Altena, en wegens ziekte, aan den offic. van gez. 1ste kl. C. A. de Neve; aan de kapits. der inf. J. F. Bruigom en J. de Bode, en aan den 2den luit. der art. C. C. U. J. de Man.

Vergund: op zijn verzoek naar Nederland terug te keeren aan den bij het wapen der kaval. in Oost-Indië gedetacheerden paardenarts 3de kl. van het Ned. leger R. G. Robertson.

Goedgekeurd: dat door het Milit. Departement bij de infant. zijn geplaatst: bij het 8ste bat., de 2de luit. J. W. Bellaard; bij het 10de bat., de 2de luit. C. A. E. Neeb; bij het 11de bat., de 2de luits. J. H. A. Yssel de Schepper en K. M. A. Botter; bij het garn.-bat. der Mol. eilanden, de 2de luit. H. P. Roos; — zijn overgeplaatst: bij het 1ste bat., de 1ste luit. J. A. W. Eilers; bij het 2de bat., de 2de luit. A. Hamakers; bij het 3de bat., de 1ste luit. E. V. Jeltes; bij het 5de bat., de 1ste luit. F. M. Muller Jz.; bij het 6de bat., de 2de luit. H. G. J. van Briessen; bij het 8ste bat., de 1ste luit. F. C. L. Reuling; bij het 9de bat., de kapitein L. J. Rhode en de 2de luit. J. C. L. Berg; bij het 11de bat., de 1ste luit. P. E. F. A. von Mauntz; bij het 13de bat., de 2de luit. E. C. Matheron; bij het 14de bat., de kapit. P. J. G. Hennequin en de 1ste luit. J. G. Eskens; bij het 17de bat., de 1ste luit. A. J. M. van Lith; bij het garn.-bat. der 1ste mil. afd. op Java, de 2de luit. J. E. Scheltens; bij het garn.-bat. van Celebes en Onderh., de 2de luit. A. Rozenraad; bij het garn.-bat. der Mol. eilanden, de 1ste luits. F. J. W. Mekern en J. W. D. A. Mac-Gillavry; bij de garn.-comp. van Timor en Onderh., de 1ste luit. W. E. Berkholst.

Marine Departement.

Buiten werking gesteld: op zijn verz., art. 2 van het besluit van 4 sept. ll., n.° 4, waarbij met de waarneming der betrekk. van machinist bij het marine-établissem. te Soerabaija is belast A. F. Smelser.

TROUW-, GEBOORTE- EN DOODBERIGTEN.

Gehuwd: 8 julij, R. de Adelhart Toorop met C. F. Schmidhamer, Muntok (Banka). — 13 aug., L. A. de la Croix met M. W. Deys, Bezoeki. — 3 sept., A. J. R. Natan met J. L. E. von Stracka, Soerakarta. — 6, C. Schmidgall met J. H. E. Piroti, Batavia. — 10, F. H. W. graaf von Ranzow met C. A. Swaab, Samarang. — 11, C. F. Julius Jr., wedr. van A. Schudel, met A. P. Doen, Tagal. — 12, J. M. Lachlan, met W. F. van der Hucht, Batavia. — 18, W. L. Homans, met A. P. G. van Benthem van den Bergh, Soerabaija. — 20, K. C. de Veer met S. H. A. van Lelyveld, Buitenzorg.

Bevallen: 18 aug., echtgen. van F. A. C. Bloem, z., Solok, — 20, E. J. C. Kern, Haack van der Goes, z., Timor Koepang. — 24, E. A. Prins, de Ruyter, z., Singkawang. — 30, J. M. de Neve, Döhne, doode z., Singkawang. — 31, A. T. Neeb, In 't veld, z., Soerabaija. — 2 sept, A. M. van den Broek, Martherus, z., Groedo. — 6, H. van Dijk, Voorsteegh, z., Ambarawa. — echtgen. van J. Kuyper, z., Willem I. — J. E. G. Bruynis, Stolte, d., Loemadjang. — 9 P. J. Stok, Tiedeman, z., Batavia. — H. Sikkens, Bres, d., Bandong. — 11, A. M. van Vleuten, ten Cate, z., Bondowosso. — 12, M. E. Wijnen, Riems, d., Pasoeroean. — M. J. G. Docters van Leeuwen, Vogelpoot, z., Batavia. — G. A. Schindler, Reinders, d., Soerabaija. — 14, E. F. W. Dezentje, Willemze, d., Salatiga. — H. L. C. van Haeften, de Pauly, z., Batavia. — echtgen. van J. C. R. von Bannisseht, d., Cheribon. — 15, A. M. Diederiks, Abels, Soerabaija. — 17, echtgen. van G. C. Lambert, z., Batavia. — 18, F. W. Wardenaar, van Geijen, d., Soerabaija. — C. E. Christiaan, Montreillys, d., Soerabaija. — 19, E. C. F. baronnesse van Heerdt, George, d., Soerab. — echtgen. van O. W. Bernasco, z., Tagal. — 20, echtgen. van C. A. Fol, Watoe-Toelies. — echtgen. van N. Kloosmeijer, d., Samarang. — 24, E. C. S. Tiedeman, de Gelder, d., Batavia. — 30, J. C. Bartels, Ermantinger, z., Batavia.

Overleden: 4 aug., 't dochtertje van J. Engelenburg, 6 m., Indramaijoe. — 19, M. B. Misero, Vetter, 27 j., Makasser. — 23, A. E. Vermandel, Alexander, Muntok. — 29, J. C. Vetter, 56 j., Makassar. — 30, J. C. de Vogel, Clignett, Magelang. — 3 sept., 't dochtertje van C. Kuhr, 2 j., Soerab. — 4, wed. J. C. Rhemrev, van Emmerik, 64 j., Soerab. — 't dochtertje van W. de Val, 10 m., Soengei Doerie. — L. Akkerman. — 9, G. J. S. van Ligten, de Bruigom, Soerabaija. — 10, P. Essenius Greeff, 34 j., Pasoeroean. — mejufvr. A. M. Kuhnau, 31 j., Toelong-Agong. — 15, 't jongste kind van L. Wolfe, Batavia. — 't zoontje van F. G. Reynhart, 1 j., Soerab. — 17, E. van der Waal, 22 j., Soerab. — 19, C. C. W. Mandt, 49 j., Samarang. — 20, 't jongste zoontje van F. W. Schaegen, 2 m., Soerabaija. — 30, J. Potter, van Naerssen, 64 j., Probolingo.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 12 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De dagbladen der Tories, en die op de hand zijn der Zuidelijke Staten, nemen het lord Palmerston hoogst kwalijk, dat hij op het diner van den Lord Mayor de praatjes, die in de laatste dagen hebben geloopen, zoo oneerbiedig heeft behandeld. Men was er reeds zoo goed als zeker van, dat Frankrijk er in geslaagd was onze Regering over te halen tot eene andere staatkunde, dan zij tot nu toe tegenover de Vereenigde Staten heeft gevolgd; men wist elkander reeds te verhalen wat in den Kabinetsraad dienaangaande was beslist of zou worden beslist, en daar komt nu lord Palmerston droog weg, bij wijze van tusschenzin in een toast verzekeren, dat het einde van den strijd nog even ver is als vroeger. En toch hoe droog en kort lord Palmerston van deze zaken melding maakte, men kan er niet aan twijfelen, of er is hem geen woord ontvallen dat hij niet kan verantwoorden, en vooreerst is dus het uitzigt op eene Europesche interventie weder even ver verwijderd, als vóór deze geruchten in omloop kwamen. In den Kabinetsraad, die gisteren werd gehouden, waren bijna alle Ministers tegenwoordig.

De Groothertog van Baden heeft een bezoek ontvangen van den Hertog van Nemours en zijne twee zoons, die in Spaansche dienst zijn. Maandag avond vertrok hij van Dover via Calais naar Brussel, ten einde den Koning der Belgen te bezoeken.

Men verzekert mij ten sterkste dat het gerucht omtrent lord Elgin's ongesteldheid van allen grond ontbloot is. Hij is zelfs zoo weinig voornemens zijne betrekking van Gouverneur-Generaal van Indië neder te leggen, dat gravin Elgin reeds uit Broomhall vertrokken is, ten einde zich bij haar gemaal in Indië te voegen.

Inderdaad is de Gravin gisteren te Osborne aangekomen, maar het is zeer goed mogelijk, dat zij Broomhall slechts heeft verlaten om de Koningin een bezoek te brengen, en niet zoo als mijn berigtgever verzekert om naar Indië te vertrekken.

Tot nog voor weinig tijd geleden werden hier te Lande herhaaldelijk brieven van waarde vermist, en bijna geen enkel jaar verliep, zonder dat voor elk geregtshof vijf of zes brievenbestellers werden veroordeeld wegens het stelen van geldswaardige brieven, terwijl nog in de meeste gevallen de schuldige niet werd ontdekt. Was dit daarentegen wel het geval, dan was het straffen voor den regter doorgaans eene zeer treurige zaak, want, daar de postdirectie niemand tot de dienst toelaat die niet, na naauwkeurig onderzoek, blijkt haar vertrouwen te verdienen, had men bijna altijd te doen met menschen van onbesproken naam, die in een onbewaakt oogenblik gehoor gaven aan de stem der verzoeking, en wegens den aard van hun vergrijp moesten worden gestraft op eene wijze, die hen met hun gezin voor altijd ongelukkig maakte. Sedert de nieuwe regeling op brieven met geldswaarde werd ingevoerd, is het kwaad bijna geheel verdwenen. Slechts zeer enkele brieven

werden sedert vermist, en in dit opzigt heeft het reglement dus de beste uitwerking gehad. Het aanteekengeld, dat vroeger een shilling bedroeg, is namelijk tot op 4 pence verminderd, en bovendien heeft de directie het regt, een niet aangeteekenden brief als aangeteekend te beschouwen wanneer er zich blijkbaar waarde in bevindt (men kan ook spetie met den post verzenden), en dan van den geadresseerde het dubbele aanteekengeld te vorderen, vóór de brief wordt afgeleverd.

In eene correspondentie uit La Spezzia vind ik vermeld, dat het niet alleen het klimaat van Pisa was, waardoor Garibaldi zich uit La Spezzia liet verlokken, maar vooral dit: Het gebouw van het ministerie van marine, waarin Garibaldi verblijf hield, was vroeger een hotel, en werd zelfs voor een gedeelte nog door den vroegeren herbergier bewoond, die Garibaldi ook derwaarts had genoodigd. Hij beschouwde zich dus als gast van den herbergier uit het hotel di Milan, en wist niet beter of dit was ook zóó; de Regering echter beschouwde hem als de hare, en maakte daarvan niet slechts gewag in de dagbladen, maar ging verder. Er kwam een oefenings-eskader voor La Spezzia, bestaande uit 7 schepen. De matrozen riepen natuurlijk den ganschen dag: „Leve Garibaldi!" maar bovendien wenschten zij den generaal te zien. Men boorde een gat in de deur en daar voor maakte ongemerkt, naar men zegt, een 1500 man op deze wijze hunne opwachting. Nu kwam er een boodschap van hoogerhand, dat dergelijke zaken niet kiesch waren zoo lang men zich onder het dak der Regering bevond. Dit kwam Garibaldi ter oore: hij begreep dat men hem met deze zaak in een val gelokt had, wilde geen oogenblik langer onder het dak der Regering vertoeven, en bij seinde dus naar Napels om de kleine stoomboot Veloce, die hem op zijn Engelsch bed naar Napels overbragt.

De te Londen woonachtige Grieken zullen bij het voorloopig bewind te Athene eene uitvoerige memorie indienen omtrent hetgeen volgens hunne meening geschieden moet, ten einde het crediet der Grieksche Natie in het vervolg te handhaven.

In Griekenland heeft zich eene maatschappij gevormd voor het graven van een kanaal door de landengte van Korinthe. Het zal 34 el (yros) breed zijn en zes diep, en de bijzonder gevaarlijke vaart langs de kust van den Pelononesus onnoodig maken. Men heeft reeds lang de behoefte aan dit werk gevoeld en in oude tijden is men zelfs reeds eens aan een kanaal begonnen, maar eerst nu is een plan tot stand gekomen, dat eenige kans van slagen heeft.

FRANKRIJK.

PARIJS 12 November.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Men begint te gelooven dat het groote plan eener bemiddeling tusschen het Noorden en het Zuiden in Amerika nog zeer in zijne geboorte is, en er wordt zelfs beweerd dat Frankrijk daarvan tot heden hoegenaamd geene mededeeling aan de Engelsche Regering heeft gedaan. Daar Keizer Napoleon echter dezer dagen den heer Slidell in een bijzonder gehoor heeft ontvangen — den bekenden vertegenwoordiger, of liever geheim agent van de Zuidelijke confederatie — is het meer dan waarschijnlijk dat de geruchten hunnen oorsprong in een werkelijk feit vinden. Er ligt intusschen nog eene breede klove tusschen eene receptie van den heer Slidell bij den Franschen Keizer en eene erkenning van het Zuiden, of voor het minst eene diplomatieke tusschenkomst. Voorts zegt men hier, dat Groot-Brittanje, uit overweging van de mogelijkheid dat uit de zaken in Griekenland eene nieuwe Oostersche questie geboren mogt worden, meer dan ooit besloten is om de Fransche politiek in Amerika te dwarsboomen. Het ligt velen zeker nog wel in 't geheugen, dat graaf de Persigny vóór eenige maanden een uitstapje deed naar Londen. Alle half-officieele dagbladen dezer hoofdstad kondigden aan dat hij derwaarts gegaan was om den vrede tusschen het Noorden en het Zuiden te doen sluiten. De heer de Persigny sprak er met lord Palmerston, maar kon van dezen niets verkrijgen, en de officieuse organen haastten zich om hun eerste berigt tegen te spreken, ten einde langs dien weg de diplomatieke nederlaag te bewimpelen. Het is zeer waarschijnlijk dat ook nu van die interventie niets zal komen.

Ten opzigte van de Grieksche aangelegenheden heeft Engeland, naar men wil, te kennen gegeven dat het zich gedraagt aan het protocol van 1830; dat Land moet voorts de beweerde candidatuur van Prins Alfred van de hand gewezen en reeds bij voorraad geprotesteerd hebben tegen ieder plan van aanhechting der Ionische eilanden bij Griekenland. Niettemin zegt men heden weder, dat Frankrijk het met Rusland eens zou zijn om den 19jarigen Hertog van Leuchtenberg te protegeren, en des noods zelfs om in Amerika ook ten spijt van Engeland, zamen te handelen tot bereiking van het beoogde doel.

Dat zou voorwaar eene zeer opmerkelijke zaak zijn. want Frankrijk zou, door zoo te handelen, in het belang van een Fransch-Russisch bondgenootschap, ten eenenmale breken met zijne traditien sedert de herstelling van het Keizerrijk, met andere woorden, door een openlijken vredebreuk ophouden hand aan hand te gaan met Engeland. 't Is natuurlijk bijna overbodig te zeggen, dat al deze redeneringen allezins bevestiging noodig hebben. De staatkunde van Napoleon III is (althans in schijn) eene bevredigingspolitiek bij uitnemendheid, en ik kan moeijelijk gelooven aan eene scheiding van Engeland, waarvan de gevolgen wel eens van zeer bedenkelijken aard zouden kunnen worden.

Het gerucht omtrent eene plotselinge en ernstige ongesteldheid van den Sultan wordt heden avond tegengesproken, maar welligt is er toch iets van aan.

Markies de Flahault moet nu bepaaldelijk en met aandrang zijn teruggekomen op zijn verzoek om van den gezantschapspost te Londen ontslagen te worden, en die aanvrage schijnt thans ingewilligd te zijn. Als bestemd om hem op te volgen worden gedoodverwd de heeren Thouvenel en de la Valette, maar de eerste heeft zeker wel de meeste kans.

Het tooneelgezelschap van het Théatre du Gymnase moet morgen in den schouwburg te Compiègne eene voorstelling geven van het nieuwe stuk van den heer Victorien Sardou, getiteld: De domkoppen.

Het is bekend dat vóór een tiental jaren door een Staatsman in Pruissen de inteekening geopend werd op een prachtwerk, behelzende de redevoeringen door den overleden Koning uitgesproken. Dit bleek eene zeer goede speculatie te zijn, want de inteekenaren stroomden toe, in de meening dat men zich daardoor ten Hove een goeden naam zou verwerven. Het boek verscheen in 't licht en vond oneindig meer koopers dan lezers; zoo zelfs dat het geruimen tijd duurde alvorens men bemerkte dat het eigenlijk een werk der oppositie was, daar de verzamelaar door de behendige rangschikking der citaten den Vorst herhaaldelijk met zichzelven in tegenspraak bragt. Toen men daar eens achter gekomen was, werden er herdrukken noodig en maakte het boek nog meer *furore*. Ik zou deze oude historie niet oprakelen, wanneer ik haar niet de beste inleiding vond om er u een pendant van mede te deelen, welke onlangs hier plaats greep. In den Courrier du Dimanche namelijk werd een artikel van den heer Prévost Paradol opgenomen, bestaande uit een oogenschijnlijk zeer onschuldige zamenspraak tusschen twee onbeteekenende lieden. Dat artikel kwam velen, die het talent en den schitterenden geest van den jeugdigen schrijver kennen, als zeer flaauw voor, maar spoedig heeft men den sleutel op het raadsel gevonden. De heer Paradol had zich namelijk bezig gehouden met het opsporen, hetzij in de werken, hetzij in de redevoeringen van Napoleon III, van alle passages die onderling met elkander in tegenspraak waren en welke hij de zamensprekers in den mond legde. In de voorstad St. Germain en in de démocratische kringen maakte men zich hierover bijzonder vrolijk. De zaak kwam ter kennis van de directie over de drukpersaangelegenheden, en eenigen tijd na de openbaarmaking van het artikel ontving de Courrier du Dimanche eene waarschuwing.

— De heer Labrouste, architect der Keizerlijke bibliotheek in de Rue Richelieu, heeft onlangs de werken op het groote binnenplein van dat gebouw doen aanvangen, waar eene ruime en fraaije leeszaal wordt in orde gebragt, die alle gemakken, welke de tegenwoordige tijd vordert, in zich vereenigen zal. De luchtverversching zal niets te wenschen overlaten, en door het aanbrengen van doeltreffend licht zullen de lezers zich ook des avonds aldaar kunnen vereenigen. De zaal moet in het volgend jaar voltooid zijn.

— Het Fransche stoomschip Saint Denis is den 7 october ter reede van Vera Cruz aangekomen. Aan boord daarvan was de generaal Bazaine, die over de eerste divisie infanterie van het expeditiekorps bevel voert.

BELGIË.

BRUSSEL 12 *november*. — De Senaat is heden uiteen gegaan tot nadere bijeenroeping, nadat zonder beraadslaging de wetsvoordragt betrekkelijk het invoeren van het stelsel der warrants was aangenomen.

Ook het bureau van het Wetgevend Ligchaam onderging geene verandering.

— Z. K. H. de Groothertog van Baden is heden morgen ten 9 ure met gevolg van hier naar Duitschland vertrokken.

Per Telegraaf.

LONDEN 13 November.

The Morning Herald verzekert dat de Ministerraad eergisteren het door Frankrijk gedaan voorstel tot bemiddeling in Amerika verworpen heeft.

The North American brengt tijdingen uit New-York van 3 dezer over. Het leger van den Potomac bleef voorwaarts rukken. De generaal Pleasanton heeft Union bezet, na de Zuidelijken er uit gedreven te hebben. Eenige Zuidelijken, in den slag bij Corinthe gevangen genomen, verzekeren dat de Noordelijken Mobile ingenomen hebben, maar die tijding vereischt bevestiging.

PARIJS 13 November.

De Moniteur meldt dat er nimmer sprake is geweest dat de inwijding van den Boulevard du Prince Eugène vóór het begin van december zou plaats hebben. De Keizer zal daarbij tegenwoordig zijn.

Nog behelst dat blad de depêche van den heer Drouyn de Lhuys van 30 october, waarbij aan de Kabinetten van Petersburg en Londen voorgesteld wordt zich te verstaan, ten einde den worstelstrijd in Noord-Amerika te doen eindigen. De heer Drouyn zegt daarin, dat de opofferingen en krachten, door die vijandelijkheden in het leven geroepen, een groot denkbeeld moeten geven van de volharding en geestkracht der beide bevolkingen. Hij herinnert, hoe Frankrijk het als zijn pligt beschouwd heeft, eene strikte onzijdigheid in acht te nemen; maar wel verre van aan de Mogendheden eene houding te geven, welke naar onverschilligheid gelijkt, moet die onzijdigheid haar aansporen, zich bij beide partijen nuttig te maken en haar behulpzaam te zijn om uit een toestand te geraken, welke thans zonder uitweg schijnt. De heer Drouyn doet uitkomen, dat de toestand der oorlogvoerende partijen geen vooruitzigt levert op belangrijke voordeelen, welke het sluiten van vrede zouden kunnen verhaasten. Hij wijst op de gunstige gelegenheid voor een wapenstilstand, welke in den tegenwoordigen stand der zaken door geen enkel strategisch belang verhinderd wordt. De gunstige neiging tot den vrede, die zich zoowel in het Noorden als in het Zuiden begint te openbaren, zou de stappen, om tot een wapenstilstand te komen, kunnen ondersteunen. De Keizer draagt mij op — vervolgt de minister — aan de Kabinetten van Londen en Petersburg voor te stellen, zich te verstaan, ten einde te Washington en in de Geconfedereerde Staten pogingen aan te wenden, om eene wapenschorsing van zes maanden te bewerken, gedurende welke iedere directe of indirecte daad van oorlog zou ophouden, zoowel te land als ter zee, en welke wapenschorsing later verlengd zou kunnen worden. Deze openingen zouden volstrekt blijven buiten eenig oordeel over den oorsprong of den uitslag van het geschil, en buiten alle pressie op de onderhandelingen, die daarvan het gevolg zouden kunnen zijn. Onze taak zou zich alleen bepalen tot het uit den weg ruimen van hinderpalen en het tusschen beide komen in de maatregelen, door de beide partijen aangewezen. De overeenstemming der drie Hoven zou aan hunne stappen een bepaald karakter van onpartijdigheid geven. Indien hunne raadgevingen geen gehoor mogten vinden, zouden zij een pligt van menschelijkheid vervuld hebben, en zelfs wanneer zij zonder resultaat bleven, zouden zij niet geheel onnut zijn geweest, want zij zouden de neiging der gemoederen naar denkbeelden van verzoening kunnen aanmoedigen en het oogenblik verhaasten, waarop een terugkeer tot den vrede mogelijk zou worden.

WEENEN 13 November.

Volgens een hier verspreid gerucht zouden de onderhandelingen, welke zijn aangeknoopt om de zaken van Hongarije te schikken, veel kans van welslagen hebben.

VAN DE POOLSCHE GRENZEN 12 November.

Ten gevolge van den moord op den geheimen politie-agent Felkner, zijn door de Regering strenge maatregelen genomen. In den afgeloopen nacht is te Warschau het verkeer in verscheiden straten belet. Zestig personen zijn aldaar in hechtenis genomen.

BRESLAU 13 November.

De hier verschijnende dagbladen, die geregtelijk vervolgd werden wegens eene oproeping tot bijdragen ten behoeve van het nationale fonds, alsmede twee kooplieden alhier, die daarvoor bijdragen hadden ingezameld, zijn door de regtbank vrijgesproken.

TURIJN 12 November.

Naar verzekerd wordt, zullen eerstdaags twee decreten wegens de rooverijen en de Camorra worden afgekondigd, en te dien aanzien repressieve maatregelen worden vastgesteld, door welke het mogelijk zijn zal den staat van beleg in het zuiden des Lands zonder nadeel van het openbaar belang op te heffen.

De artsen, aan wie de zorg voor Garibaldi is opgedragen, verzekeren dat de kogel eerlang uit de wonde zal kunnen worden gehaald.

ROME 12 November.

De Prins van Wallis en de Prins en Prinses van Pruissen zijn heden morgen met het jacht Osborne alhier aangekomen.

MADRID 12 November.

De Koning neemt in beterschap toe.

RAGUSA 13 November.

Het dorp Bagnani is in opstand gekomen tegen Vukalovich, die zich met 500 man naar Zubil heeft teruggetrokken. De Turken zijn toen uitgerukt om hem te hulp te komen.

Albanië verkeert in een staat van gisting. De Turken versterken alle strategische punten.

NEW-YORK 1 November.

De Federale generaal Burnside heeft zijne aansluiting met Sigel bewerkstelligd. De Geconfedereerden zijn in groot aantal tusschen Winchester en den Potomac zamengetrokken. Talrijke korpsen zonder bagaadje bewegen zich in de omstreken. De Federalen hebben de groote vertakking van de Mississippi bezet. Als doel der ontscheping van den generaal Butler met 7000 man te Penzacola, wordt een aanval op den zijtak van den spoorweg tusschen Mobile, Montgomery en Penzacola opgegeven.

De laatste hier uit Mexico ontvangen berigten houden in dat de Franschen met getrokken kanonnen beplante batterijen opgeworpen hebben, die de Ingenio bestrijken, en al de stellingen die Orizaba omringen onneembaar hebben gemaakt, ten einde die stad tot grondslag hunner operatien te maken.

LONDEN 13 November.

Koffij en *Suiker* stil. — *Thee.* Op de heden gehouden veiling zijn 2144 k. den hamer gepasseerd en allen tot vaste prijzen verkocht. — *Olie.* Raap- (bruine) £ 48; Lijn- £ 39.6/. — *Hennep.* Petersb. Rein £ 38; Riga Rein £ 38.4/. — *Talk.* In loco 46/6, Nov. 46/3, Nov./Dec. 46/9, Jan./Maart 47/, met verkoopers. Heden werden afgeleverd 560 v. en aangevoerd 1040 v. — *Metalen.* Koper, Burrah £ 100. Tin. Straits 118/. Schotsch Gietijzer 56/3.

Veemarkt. Heden werden aangeboden: 1270 Runderen, 183 Kalveren, 3860 Schapen en 170 Varkens. Voor beste Runderen werd 4/10, voor dito Kalveren 4/10, voor dito Schapen 5/6 en voor dito Varkens 4/6 betaald.

— De Seine is uit West-Indië aangekomen.

LIVERPOOL 13 November.

Katoen. Heden zijn 3000 b. afged. De markt was vaster.

De North American is van New-York aangekomen met berigten van 3 dezer. *Goud.* Agio 30¼. — *Koers* op Londen 143½ a 144½. — *Illinois* 80¾ en flaauw. — *Granen* lager. — *Katoen* stil. — *Koffij* hooger.

DUNDEE 13 November.

Vlas. Arch. 3 k. £ 60.4, Riga P. C. m. £ 55.4, D. C. £ 49.4, St. Pet. 12. k. £ 50, dito 9 k. £ 44.4. — *Hennep.* St. Pet. Rein £ 38 4, Riga dito £ 40.6. De markt was stil.

BERLIJN 13 November.

Rogge. Najaar 47⅜, Voorjaar 44½. — *Raapolie.* Najaar 14 5/12, Voorjaar 14⅛.

MADRID 12 November.

Spanje 2 pc. 45.50; dito 3 pc. 51.50.

PARIJS 13 November.

Frankrijk 3 pc. 70.70; dito 4½ pc. 98; Cred. Mob 1147.

LONDEN 13 November.

De Gecons. 3 pc. 92. Rusland 5 pc. 96; dito 4½ pc. —. Spanje 2 pc. —; dito Buitenl. 3 pc. 54⅜; dito Certif. 9½; dito Amort. 22⅜. Portugal 3 pc. —. Mexico 3 pc. 33¼. Grenada 3¼ pc. 28½; dito Gestemp. 12⅜; dito Uitgest. 6⅜. Illin. Shares 57½; dito Bonds 76. Grieken 17⅜; Coup. 7⅛.

WEENEN 13 November.

Oostenrijk Metalliek 5 pc. 71; dito Nat. 5 pc. 82.40. Wissel op Londen *f* 121.50.

FRANKFORT 13 November.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 56⅝; dito Nationale 5 pc. 66.

ANTWERPEN 13 November.

België 4½ pc. 99⅜. Oostenrijk Metall. 5 pc. 57⅜; dito Nat. 5 pc. 66⅜. Spanje 2 pc. 45; dito Binnenl. 3 pc. 49.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 13 November.

In het bij dit N.° behoorend **BIJVOEGSEL** *zijn opgenomen de Verslagen der heden gehouden* Zittingen *van den* Gemeenteraad *van* Rotterdam *en van de* Tweede Kamer *der* Staten-Generaal.

In de heden gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten gesloten. Hoofdstuk I (Huis des Konings) is daarna met algemeene stemmen aangenomen. Morgen voortzetting.

Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij zijn bevracht:

Voor Amsterdam: Kandanghauer, kapit. W. Zeelt; Bernard & Agnes, kapit. B. Ordeman; Stad Leyden, kapit. J. C. van de Poll.

Voor Rotterdam: Doggersbank, kapit. T. Mammes; Joan, kapit. C. Lasear; Ary Scheffer, kapit. J. G. Kunst.

Voor Dordrecht: Louisa Kroonprinses van Zweden, kapit. J. v. d. Linden.

Voor Schiedam: Cornelia Mathilda, kapit. C. M. Korteland.

Gisteren avond is Arendina Oelrich, huisvrouw van Reinier de Jager, woonachtig in de Baan, hoek van den Visschersgang, alhier, bevallen van drie welgeschapen zonen, die allen in leven zijn.

Door Z. M. is aan den kapitein-luitenant ter zee F. L. Geerling vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van kommandeur der orde van Medjidié, hem geschonken door Z. H. den Sultan van Turkije.

Bij Koninklijk besluit is J. W. van Asten benoemd tot burgemeester der gemeente Huisseling, en tot regterplaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Deventer mr. H. W. J. van Marle, procureur bij die regtbank en wethouder, alsmede plaatsvervangend kantonregter aldaar.

De audientie van den Minister van Marine zal op vrijdag den 14 dezer, die van den Minister van Binnenlandsche Zaken op zaturdag den 15 dezer, en die van den Minister van Oorlog op dingsdag den 18 dezer niet plaats hebben.

Zr. Ms. transportschip de Heldin, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee S. H. Binkes, is heden voormiddag van de reede van Texel naar zee vertrokken ter opvolging zijner bestemming naar Oost-Indië.

Bij de Regering is ingekomen het volgend rapport van den Nederlandschen Consul-Generaal te Lissabon:

Den 15 septembre jl. is te Oporto binnengeloopen het Nederlandsch kofschip Elisa, kapitein H. H. Boer, komende van Galatz, beladen met tarwe bestemd naar Rotterdam, aan boord hebbende kap J. J. Wegener en vrouw, benevens vier man, uitmaakt hebbende de equipage van het Nederlandsch kofschip Hendrika, hetwelk op de reis van Gen naar Antwerpen is gezonken op 41° 47′ breedte 10° 17′ lengte, zijnde de opvarenden door voe noemden kapit. de Boer gered en aan boord genom

Deze vermeerdering van zes koppen ter voedin noopte kapitein de Boer, na 102 dagen in zee te zij geweest, Oporto binnen te loopen, om zich te pr vianderen en de schipbreukelingen aan land te zet en tevens om de lading, die blijken gaf warm te worden, te beneficeren, doch tot zijne verbazing wer hem door den guardamor der gezondheid aangez dat hij, na ververschingen te hebben ingenomen, z hebben te verzeilen zonder met het land te co municeren en veel minder zijne passagiers aan la te zetten, niettegenstaande hij voorzien was van gezondheidspassen, waarvan een door onze legatie Konstantinopel afgegeven. De opgegevene grond v dezen strengen maatregel was dat geen gezondhei pas door den Portugeeschen Consul was afgeteeken waarbij de omstandigheid, dat kapitein de Boer mogelijk kon weten dat hij eene Portugeesche ha zou moeten aandoen, niet in aanmerking kwam.

Op ontvangen telegrafisch berigt van den Vi Consul te Oporto, heb ik onmiddellijk hier de noo demarches gedaan en erlangd dat na verloop v weinige dagen de Elisa uit quarantaine werd slagen; dit schip lost nu de lading in Oporto.

Alhoewel dus aan mijne voorstellingen gehoor is verleend en derhalve geen verder gevolg aan die kan gegeven worden, blijft niettemin het feit staan dat een schip, met 102 dagen reis, aan bo van hetwelk geen spoor van ziekte bestond en het slechts uit nood en ten gevolge eener in zee verr menschlievende daad, moest binnen loopen, worden afgewezen en de broeijende lading aan bo prijs gegeven, alleen omdat de verklaring onzer leg niet hetzelfde geloof mogt vinden als die eens Po tugeeschen Consuls.

Wellig ware het wenschelijk dat onze gezagvoerd konden bekend gemaakt worden met hetgeen waar zij zich blootstellen bij het zoeken van eene noodhav in Portugal.

Lissabon, 10 *october* 1862.

(*get.*) H. C. HULSENBOS, *Consul-Generaal*.

Aangenomen het beroep naar de Hervormde ge meente te Katwijk aan Zee door ds. C. P. van Toore pred. te Hendrik-Ido-Ambacht.

GOUDA 10 *november*. — Sedert eenige dagen had men eenige smeuling ontdekt in een kolenpakhuis aan de Peperstraat. Het werd nu ook des nachts bewaakt en men ontdekte dan ook heden in den vroegen morgen eene ontvlamming. Eene aangevoerde brandspuit vermogt daartegen niets, en men zag zich wel genoodzaakt tot de ontruiming over te gaan, waarbij het bleek, dat een gedeelte der steenkolen ontgloeid was.

's GRAVENHAGE 13 *november*. — Z. K. H. de Prins van Oranje is in zooverre hersteld, dat HD. weder zijn paleis kan verlaten.

— Het diner, dat gisteren door den heer van de Maesen de Sombreff, Minister van Buitenlandsche Zaken, is gegeven, werd door de leden van het Corps Diplomatique en eenige genoodigden met hunne dames bijgewoond.

— Jonkheer mr. F. W. H. Dibbits, nieuw benoemd griffier bij het Provinciaal Geregtshof in Limburg, heeft heden voor den Hoogen Raad (burgerlijke kamer) den bij de wet gevorderden ambtseed afgelegd.

— Sedert eenigen tijd heeft men het plan gevormd en thans is bepaaldelijk eene commissie zamengesteld met het doel, om te doen uitvoeren zondags publieke harmonische concerten. Zulk eene onderneming is het belang der kunst is voor een groot deel van het 's Gravenhaagsch publiek behoefte geworden. De concerten zullen in het locaal van den schouwburg en onder leiding van den heer Joh. J. H. Verhulst plaats hebben, hetgeen zoowel voor de keuze der stukken als voor de uitvoering het beste doet verwachten. Het is een blijk van belangstelling dat de fondsen daartoe benoodigd, voorhanden zijn. De concerten, welke wij een druk bezoek toewenschen, zullen spoedig aanvangen. Wij vestigen de aandacht der muziekminnaren op deze onderneming en bevelen haar aan het publiek aan.

SCHEVENINGEN 13 *november*. — De steurharingvangst blijft steeds gezegend. Sedert 10 dezer tot en met gisteren avond zijn weder 14 schuiten aangekwier gezamenlijke vangst bedroeg 1.102,500. Ondanks den grooten aanvoer zijn de prijzen nog gemiddeld als volgt: groote Engelsche haring van *f* 30 tot *f* 20, 2de soort van *f* 20 tot *f* 14; kustharing van *f* 14 tot *f* 11.50, ijle dito van *f* 11 tot *f* 9 het duizendtal.

AMSTERDAM 13 *november*. — Ds. B. J. Adriani aanvaardde gisteren zijne Evangelie-prediking bij de Ned. Hervormde gemeente alhier, in de Nieuwe Kerk, met eene leerrede naar aanleiding van 2 Cor. V, v. 19b: „God heeft het woord der verzoening in ons gelegd." Door eene talrijke schare werd deze rede met belangstelling aangehoord.

NIEUWE DIEP 11 *november*. — De zeildag van Zr. Ms. fregat Prins Alexander der Nederlanden is bepaald op 1 december e. k. met bestemming naar Batavia. Zr. Ms. stoomschip Cycloop is heden morgen naar Vlissingen vertrokken, om van het wachtschip aldaar nog eenige matrozen te halen tot aanvulling van de equipage van gemelden bodem.

's HERTOGENBOSCH 12 *november*. — Men meldt uit Lith: Een aantal personen zoowel hier als in de omstreken wordt thans met eene kostbare procedure bedreigd door de Belgische Maatschappij Securitas te Antwerpen, ter zake van handelingen door haren voormaligen agent V. W., een befaamd zaakwaarnemer alhier, ten nadeele dier Maatschappij gepleegd. Naar men verneemt wordt ook de gewezen agent in regten vervolgd.

VENLO 12 *november*. — De 1ste luitenant Nolthenius, van het 5de regement dragonders, zal met den 1sten der volgende maand gedetacheerd worden bij de te dezer stede gestationneerde rijschool, om daarbij de lessen te volgen.

NIJMEGEN 11 *november*. — Het reeds gemelde peleton kavalerie, sterk 24 onderofficieren en manschappen, van het 1ste reg. dragonders, zal den 14 dezer alhier, onder bevel van den 2den luitenant J. T. van Moorsel, uit Deventer aankomen, met bestemming aan de officieren van het garnizoen te dezer stede onderrigt in de rijkunst te geven. Dat detachement zal ult. maart des volgenden jaars weder naar Deventer retourneren.

ARNHEM 12 *november*. — Naar men verneemt moet

Heerde eene vreeselijke misdaad ontdekt zijn. vond aan den rand van een sloot het lijk van heer T., een ingezeten van dat dorp, met verbrijzelden schedel en verbrijzelden arm. Verdere omstandigheden zijn nog niet bekend. De justitie heeft terstond een ijverig onderzoek ingesteld.

...NAAR 11 *november*. — Naar men verneemt, de heer H. P. Stroykens, schrijver van den ...historique, getiteld: Marie Christine d'Egmont, ...de opdragt aan Z. K. H. Prins Frederik der ...anden, van wege Z. K. H. heden, bij eene ...e dankbetuiging, een fraai gouden cilinder... met dito ketting ten geschenke bekomen.

...EN 12 *november*. — De leverantie van het ...arood voor het garnizoen te dezer stede, ...de het jaar 1863, is door het Departement ...Oorlog toegewezen aan den broodbakker A. van ...rut alhier, voor den prijs van $6^{96}/_{100}$ cts. het ... van 75 looden.

...PEL 11 *november*. — Alhier is een perceel aan... tot het bouwen eener R. C. kerk en pastorie. ...mees uit Zwolle hebben daarvoor ieder *f* 10,000 ...ken.

...EN 11 *november*. — Van het instructie-bataillon ...allen, naar men verneemt, in het laatst dezer ...weder naar de verschillende regementen infan... ...trekken 15 onderofficieren en 9 korporaals, ...bij als zoodanig op te treden.

...EN 12 *november*. — Ll. maandag overleed ...e jonge jufvrouw, zoo men zegt ten gevolge ...gebruiken van koud water, dat eenigen tijd ...mer had gestaan, die korte dagen geleden ...en met roode menie was geverwd. Zeker is ... allen die het water gedronken hebben, er ...ingen van hebben gehad; zij echter had er ...van gedronken, daarna hevige krampen ge... ...en is eindelijk aan kolijk overleden. Eene ...waarschuwing om toch voorzigtig te zijn met het ... van eten of drinken in vaatwerk waarin ...lijke bestanddeelen kunnen zijn.

...Ld. zaturdag avond had in de nabijheid van ... tusschen twee jongelingen, met meer anderen ...een zoogenaamd armenmaal huiswaarts keerende, ...herhaalde vechterij plaats; de aanvaller bragt den ...verscheidene messneden over het hoofd, in ...nek en over het lijf toe, en wierp hem vervolgens ...sloot. Hoewel zoo spoedig mogelijk heelkun... ...hulp werd ingeroepen, wordt aan het behoud ...het leven van den gewonde getwijfeld.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 13 November.

...VERLEDEN: A. van der Wouden, d., 5 m. — L. ...van den Brink, jm., 19 j. — L. P. J. Dam, z., ... — A. H. Eenig, d., 5 m. — M. J. Muller, z., ... — W. Swanevelt, z., 3 d. — J. P. Broekman, z., 5 m.

BEVALLEN: M. Derens, geb. van Ameyden, z. — J. C. Gluvers, geb. Couvreur, z. — E. Limburg, geb. den Bleyker, z. — M. E. C. Bazendijk, geb. van Harderwijk, z. — N. de Best, geb. Voorrips, d. — C. Hellmann, geb. Miezerus, z. — J. Smidt, geb. Pronk, z. — M. H. van Hoek, geb. Donker, d.

Beursberigten.

PARIJS 12 November.

Frankrijk 3 pc. a cont. 70.40, 70.60; dito op ultimo 70.50, 70.75; dito 4½ pc. a contant 98; dito op ultimo —; Bank-Actien 3325, 3330; Crediet Mobilier 1127.50, 1145. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 422.50, 423.75. Napels 5 pc. —. Spanje 2 pc. 45⅝; dito Buitenl. 3 pc. —; dito Nieuwe 52⅞; dito Binnenl. 3 pc. 50½; dito Passive 22½. Oostenrijk 5 pc —.

Er heerschte eene zeer willige stemming, zoodat de meeste fondsen eene vrij belangrijke rijzing ondergingen.

ROTTERDAM 13 November.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld	3	pCt.	76		
"	dito dito	4	"	99½		
"	O.-Ind. Leen.	4	"	98⅜		
Spanje ...	Amortis. Schuld			22½	22¾	22¾
Portugal..	Oblig.1856/60	3	"	44⅞16		
Rusland ..	Obl. te Lond..	3	"	58⅝16		
"	Obl. St. 1855.	5	"	90⅞		
"	dito Amst. ...	4½	"	89¹¹⁄₁₆	89¾	
"	N. Leen. 1862.	5	"	90¹¹⁄₁₆		
"	d.° Spw.-Ad..	5	"	197¾	198	197¾
Oostenr...	Obl. in Metall.	2½	"	27¹⁵⁄₁₆		
"	dito dito	5	"	54½	54⅝	54⅝
"	Nieuwe, R. A.	5	"	75¾		
"	d.° Nationale.	5	"	62¹¹⁄₁₆		
Venez....	Obl.	1½	"	11¹³⁄₁₆	11⅞	11⅞
"	Stellen		*f*	44¼		
Grenada ..	Obl. Gestemp.			11¹⁵⁄₁₆		
"	Uitgest.....			6⁹⁄₃₂	6⁵⁄₁₆	6⁹⁄₃₂
"	Hectares.....		Cts.	41½	42¼	42¼
Equador..	Land-Warrants		*f*	4⅛		
Griekenl...	Obl.....	5	"	13¹³⁄₁₆		
"	Coupons.....		*f*	2⁵⁄₁₆		
Illinois...	Obl.....	7	"	79¾		
Galveston,	Spw.-Stellen..	8	"	21½	22	22
"	Spoorw.-Oblig.	8	"	21¼	22	22
"	Spw. Fransche	8	"	17		
Turkije...	Binnenl.....	6	"	36½	36⅝	36⅝

De beurs verkeerde heden in gunstige stemming, met levendige vraag naar Oostenrijksche en Portug. fondsen; Spanje Amort. mede tot beter prijzen begeerd.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *één* ure: Spanje, Amort.-Schuld, 22¹⁵⁄₁₆, 23, 23. Portugal, Oblig. 1862, 3 pc., 44⅞16, 9⁄16, 9⁄16. Oostenr., Met. Nation., 5 pc., 62¹¹⁄₁₆, 62¾. Venez., Oblig., 3 pc., 23¼, 23⅜, 23⅜; dito 1½ pc., 11⅛, 11⅛, 11¹³⁄₁₆; dito Stellen, *f* 43. Grenada, Oblig., 4½ pc., 18⅛16, 18⅛, 18⅛; dito Uitgest., 1⅛ pc., 6⁵⁄₁₆; dito Hectares, 44 cts. Griekenl., Oblig., 5 pc., 14³⁄₁₆, ⅜, 5⁄16; dito Coup., *f* 2¼. Galvest., Spw.-Oblig., 8 pc., 22.

Naar Grieksche fondsen bestond tot verhoogde prijzen veel vraag.

AMSTERDAM 13 November.

				l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl., ..	Werk. Schuld	2½	pCt.	63¹³⁄₁₆	64	63¹³⁄₁₆
"	dito dito	3	"	75⅞		
"	dito dito	4	"	99⅜	99⁷⁄₁₆	99⁷⁄₁₆
"	O.-I. Leening	4	"			
"	Amort. Synd.	3½	"	92¾		
"	Hand. Maats.		"	139¾		
"	Holl. Spw....		"	97¾		
"	Rijn-Spw....	4½	"	108½		
België, ..	Cert. *Rothsch.*	2½	"			
Spanje...	Buitenlands..	2	"	45¼	45⁵⁄₁₆	45¼
"	dito	3	"	53⅛		
"	Binnenlands.	3	"	49¼		
"	Amort. Schuld			23	23⅛	23
"	Bew. v. Coup.					
Portugal,	Obligatien...	3	pCt.	45⁷⁄₁₆		
"	dito 1856/60.	3	"	44⅓	44¹¹⁄₁₆	44¹¹⁄₁₆
"	dito 1862....			44⁷⁄₁₆	44½	
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5	"	101⅞		
"	dito 1828/29..	5	"	100¾		
"	Cert. 1831/33	5	"	83¼	83⅜	
"	d.° 1840.....	4	"	75¼		
"	d.° *Stieglitz*..	4	"	75¾		
"	d.° d.° Nieuwe	5	"	83½		
"	d.° d.° 1855 N.	5	"	90¹¹⁄₁₆	90¹³⁄₁₆	90¹¹⁄₁₆
"	d.° te Lond.	3	"	58⅝		
"	N. Leen. 1862	5	"	90½	90⁹⁄₁₆	90⁹⁄₁₆
"	Inschr. v. Ass.	6	"			
"	Cert. v. dito..	6	"	53⅜	53⁷⁄₁₆	
"	Spw.-Actien .	5	"	197¾		
Polen, ...	Aand. 1835..		*f*			
"	Oblig.	4	pCt.			
Pruissen,	Oblig. 1859..	5	"	103⅞	104	
"	Aand. 1854..	3½	"			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5	"			
"	d.° dito	4	"			
"	d.° Met. Oude	5	"	54⅞	54⁹⁄₁₆	54½
"	d.° Metalliek.	2½	"	27¹⁵⁄₁₆	28	
"	d.° N. te Ams.	5	"	76		
"	d.° Nat. Met..	5	"	62¾	62⅞	62⅞
"	W. Ad. fl 250	4	"	223½		
Brazilië,	1824, £ 100	5	"	99¼		
Equador,	£ 100	1	"			
Venez., ..	Obligatien...	2	"	23⁵⁄₁₆	23⅜	
"	Uitgestelde..	1	"	11¹¹⁄₁₆	11¾	
Grenada,	Obligatien...	4½	"	18	18¼	18⅛
"	Uitgestelde..	1	"	6¼	6⁵⁄₁₆	
Mexico, ..	Obligatien...	3	"	31	31⅛	31⅛
Illinois		7	"	79½		

Rusland, Orig. 5de Leen., 4 pc, 74½; dito bij Hope en Co. 1860, 4½ pc., 89⅝16, ⅜. Oostenrijk, Wenn. Bank-Actien, *f* 750, *f* 751, *f* 751; dito Aand. 1860, 425½. Gren., Oblig. Gestemp.. 12, ⅛, 1⁄16; dito Oblig., 2 pc., 26⁷⁄₁₆, 1¹⁄₁₆, 7⁄16; dito Uitgest. Gestemp., 6, 1⁄16. Venez., Stellen, *f* 42½, *f* 43½, *f* 43. Illinois, Spw.-Aand., 57. Galvest., Spoorw.-Oblig., 8 pc., 21, ½, ⅜; dito Spoorw.-Stellen, 8 pc., 21¼. Louisiana, 5 pc., 82. Griekenl., Oblig., 5 pc., 14⅜, 15, 14¹⁵⁄₁₆; dito Coup., 2⁵⁄₁₆. 5⁄16, ⅜. Cred. Loten, 124½, 125. Turkije, Binnenl., 6 pc., 36⅜.

Beleening 4, Prolongatie 4½, Disconto 4 pc.

Binnenl. fondsen iets lager. Van buitenl. Sp. Amort. ⅜ gerezen; Oostenr. en Amerik. vast, Grieken 1 pct. hooger.

Laatste prijzen ten 5 ure: Spanje, Binnenl., 3 pc., —; Oostenr., Metall., 5 pc., 54½, 9⁄16; dito Nat., 5 pc., 62¹³⁄₁₆. Bl. Grieken, 5 pc., 14⁵⁄₁₆ a 15. Grenada hect. 44 c.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 23.70; dito Nation. *f* 28.80; Napels. *f* —; div. Eng. per £ *f* 11.60; 3 pc. Eng. Russen *f* 11.60; Fransche *f* 55½; Belgische *f* 55⅜; Pruiss. *f* 34⅜; Spaans. Piasters *f* —; dito Coup. per fr. —; Hamb. Russen *f* 33⅜; Russen in Z. R. *f* 34; Pap. Roeb. —; Pools. in fl. 26½; Pools. in Roeb. *f* —. Dollars *f* —.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 13 Nov.

2 maanden.		Kort.	
Londen....	11.60	11.66	
dito 3/m..	11.57	—	
Parijs.....	55⅜16	—	
dito 3/m..	55⅝	55⅜16	
Bordeaux.	54¹⁵⁄₁₆	55⅝16	
Hamburg.	34¹³⁄₁₆	35⅛	
dito 3/m..	34¹¹⁄₁₆	—	
Petersb..	169	—	
Livorno...	45⅜	—	
Genua	45⅜	—	
Napels	77½	—	
Antwerp..		2	v
Berlijn.....		172.	
6 weken.		Kort.	
Frankfort.	98	—	
Augsburg.	97⅛	—	
Weenen...	92½	—	
Triest.....	92⅛	—	

Disconto 4 en 4½ pc.

AMSTERDAM 13 Nov.

2 maanden.			zigt.	
Londen....	11.61½	p	11.67½	p
Parijs.....	55⅝16	g	55¹³⁄₁₆	p
Bordeaux.	55	g	—	g
dito ½/m.	55⅛	g	—	g
Hamburg.	34¹³⁄₁₆	g	35⅛	g
Genua	45½	g	—	g
Livorno...	45½	g	—	g
Napels.....	77½	g	—	g
3 maanden.			zigt.	
Madrid	238	g	—	g
Cadix.....	237	g	—	g
Sevilië.....	235	g	—	g
Bilbao.....	235	g	—	g
Lissabon..	41⅛	g	—	g
Porto.....	41	g	—	g
Petersb...	169	g	—	g
6 weken.			zigt.	
Weenen...	98	g	—	g
Augsburg.	98	g	—	g
Frankfort.	98	g	—	g
Rotterdam	⅛.			

Handelsberigten.

SCHIEDAM 13 November.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust *f* 14.—.
Jenever, " " " " " " 19.50.
Amst. Proef " " " " " " 20.75.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel..... " 0.70.

DELFT 13 November.

Boter. Heden zijn de prijzen geweest *f* 53 a *f* 64; ter markt zijn verkocht 20/4, 455/8 en 88/16.

DORDRECHT 13 November.

Granen, Zaden enz. Jarige Zeeuws. Vlaams. en Overm. Tarwe weinig ter veil en als voren verk. Nieuwe vond daarentegen minder kooplust en moest wederom 30 c. lager afgegeven worden; Jarige Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 10.30 a *f* 11; nieuwe dito *f* 10 a *f* 10.20, mindere en blaauwe *f* 8.80 a *f* 9.30. Rogge. Zeeuws., Vlaams. en Overm. minder aangevoerd en wel te verkoopen; Zeeuws., Vl. en Overm. *f* 7.10 a *f* 7.40. Gerst. Zeeuws. en Flakk. was wederom weinig ter markt en vond vooral in de mooije soorten genegene kopers; Zeeuws., Flakk. en Overm. Winter *f* 5 a *f* 6,20, Zomer dito *f* 4.80 a *f* 5.90. Spelt weinig aangevoerd, van *f* 3.20 tot *f* 3.40 naar kwal. wel te plaatsen. Haver. Inl. Voeder en Dikke was tot vorige prijzen wel te verkoopen; Zeeuws. en Inl.

Weerkundige Waarnemingen op 13 November 1862. — 8 uur v. m.

NAMEN der STAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
...spool.....	+ 8. 7	W.	—	0. 0	vorst.	slecht water.
...dingen.....	+ 2. 0	N.N.W.	0	+ 7. 5	—	—
...er.....	+ 2. 7	N.	1	+ 9. 0	—	—
...outh	—	N.	—	—	schoon, vorst.	—
...dingen.....	+ 1. 7	N.O.	3	+ 8. 4	—	—
...tricht.....	758. 1	N.W.	2	+ 7. 2	—	—
...mouth.....	+ 6. 4	N.	weinig wind.	+ 2. 8	mist.	stil.
...mouth.....	+ 5. 1	Z.Z.O.	friss. bries.	+ 8. 3	bewolkt, dampig.	ruw.
...ve	+ 3. 2	O.N.O.	0	+ 8. 0	schoon.	stil.
...arija	0. 0	N.N.W.	15	+ 7. 2	betrokken.	—
...eat	+ 2. 1	N.	0	+ 1. 1	schoon, dampig.	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland H 2. 7 M; generaal idem Ha 8. 7 M en Pa.

Scheepstijdingen.

...uwersh. (O.N.O.) *Aangekomen.*
...ov. *Sara* (st.), Londen
...dvoet (NO.) *Aang.*
...ov. *Ceres*, Mannekes, Villanova
...d *Raglan* (st.), Newc.
...*steverance*, Dyble, d.°
...*men*, Hansen, Porsgr.
...*es*, Ricklefs, Libau
...*a*, Poelman, Riga
...*ende* (st.), St. Petersb.
...*dewiga Regina*, Pekelder, Wismar
...*elingen*, Middel, Frederikstad
...M. kotter *Vlinder*, Adriaanse, Vlissingen
...*abets Anker*, Andersen, Brouwershaven
Vertrokken.
...*Rotterdam* (st.), St. Nazaire
Triëst (st.), Marseille
Adm. Cator (s), Hartlep.
Forsterlandet, Holmberg, Akyab
Amazone, Dannberg, d.°
Nederland, Meermans, Newcastle
(de drie laatsten bij Pampus geankerd)
...*ebe*, Inckers, d.°
...*rovidence*, Goodsir, d.°
Victoria, Dumlin, d.°
...*desdale*, Hunter, d.°
...*homasine*, Cleet, d.°
...*ary Elisabeth*, Jones, Newport
...*eturus*, Joseph, Dublin
...*Chance*, Clifford, Belfast
...*Maze*, Mulder, dito
...*Royal Charter*, Morris, d.°
...*Puck*, Pringe, Leith
...rielle (N. t. O.) *Aang.*
...nov. *Zephyr* (s), Londen
...*Seagull* (st.), Hull
Vertrokken.
Waterloo (st.), Londen
Three Brothers, Gilbert, Rochester
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
De *Parthenia* is op de ...de terug. De *Fidelity* ...*Janet Shinnan* liggen ...den Put.
...aassluis (N.) *Vertr.*
...3 nov. *Anna Agatha*, Klingen, Belfast
Grace, Swales, Hartlep.

Texel (NNO.) *Aangek.*
12 nov. *Magnet* (s), Londen
Johanna Marchiena, Koning, Sunderland
Freija, Vleugel, Sundsw.
Amsterdam Paquet, Thiis, dito
Deodata, Aalstrup, Christiania
Soeskummeren, Lorentsen, Frederikstad
Talma, Gullichsen, Drammen
13 *Lion* (st.), Londen
Vertrokken.
11 *Savanah*, Greeves, Sunderland
12 *Adeleida*, de Haan, Ancona
13 Z. M. transp. *Heldin*, k. Binkes, Batavia
Herman, Popken, Padang
Theodora Josina, Tjakkes, Suriname
Agatha, Wielema, dito
Maria, Puister, Venetië
Graaf van Rechteren (s), Hull
Zenobia, Carter, Yarm.th
Anna Paulowna (s), Leer

Vlie *Aangekomen*
10 nov. *Nora* (s), Londen
Lucretia, Bracht, d.°
Neptunus, Olsen, Stockh.
Concordia, Blijstra, Windau
Ceres, Huizinga, Dantzig
Tjetsina Jacoba, Bakker, Wtsmar
Meinsina, Klontje, Gothenburg
2 *Söstre*, Abrahamsen, Frederikstad
Frits & Betsy, Stuut, d.°
Hercules, Thorsen, d.°
Julie, Arnesen, d.°
Sylvanus, Rabe, Dramm.
Amphion, Nielsen, Droback

Zierikzee *Aangek.*
12 nov. *Burger*, Bartelse, Newcastle

Vlissingen *Aangek.*
11 nov. *Odessa*, Cingria, Odessa
12 *Egberdina Annechiena*, Drenth, Port au Prince
Amity, Smith, Girgenti
Magdalena, Buining, Libau
Bartold Herman, Rasker, Koningsbergen
Margaretha, Korte, Stettin
Vertrokken.
11 *Minerva*, Botesz, Java via Newcastle

—o—

Overland-Mail.

Batavia *Aangekomen*
11 sept. *Maria Adolfina*, Blom, Soerabaija (vertr. 16 n. Nederl.)
14 Z. M. st. *Montrado*, Moeth, Nieuwe Diep
15 *Elise Susanne*, Grafthuis, Soerab. (vertrok 21 n. Ned.)
17 *Ternate*, Cars, Zierikz.
van Galen, Brandligt, Amsterdam
Susanna & Elizabeth, Ouwehand, Shields (vertrok 22 n. Indramayoe)
Fagel, Knaap, Amst.
Z. M. korvet *Pallas*, van Gogh, Padang
Nizam, Guion, Marseille
18 *Amsterdam*, Poestkoke, Liverpool
Burgemeester v. Reenen, Zwaneveld, Soerab. (vertrok 21 n. Ned.)
Ferdinand & Louis, Nolting, Probolingo (vertr. 21 n. Ned.)
Amalia Augusta, de Veer, Pasoeroean (vertr. 23 n. Ned.)
Oscar I, Thomson, Probolingo (vertr. 21 n. Ned.)
21 *J. C. Schotel*, de Groot, d° (vertr. 24 n. Ned.)
Walcheren, v. d. Heyde, Bangkok
22 *Vooruit*, Kool, Amboina
23 *Quartet*, Mulder, Amst. (vertrok 27 n. Indramayoe)
Bulgerstein, Geerling, Soerabaija
Ridderkerk, Teerlink, d.°
(vertrok 30 n. Ned.)
Kaliemaas, Jonker, Bezoekie
(vertr. 27 n. Ned.)
Cornelia Hendrika, Swart, Rotterdam
la Brétagne, Tahier, St. Nazaire
24 *Brouwershaven*, Huizer, Cheribon
Joh. Hendr. Ferdinand, Lodewijks, Pasoer.
25 *Benvoirlich*, Jenkins, Samarang
26 *Jhr. Mr. v. d. Wall van Puttershoek*, Lammerts, Rotterdam
Jacoba, Schaap, Tagal
27 *President Plate*, Harten, Rotterdam
28 *Herman de Ruyter*, Oelhoorn qq., Indram.
Vertrokken.
14 *Reinhardt*, Muller, Singapore en Japan
Amerika, Zeeman, Ned.
Alcyone, Haacke, dito
16 *Vesta*, Gerrebrands, Rott.
Majestic, Jones, Samar.
19 *Cosmopoliet*, Westenenk, Nederland
20 *Jacoba Helena*, Swart, Soerabaija
Octavie, Sauvin, Frankr.
23 *Maria Diederika*, v. Marion, Soerabaija
25 *Drie Gezusters*, Fischer, Samarang
Briton, Byford, Padang
26 *Stad Dockum*, Jaski, Pekalongan
Robert Small, Darke, Samarang
27 *Peking*, Croese, Soerab.
Gebroeders, de Groot, d.°
Anna, Bok, Tagal
A. N. Cézard, Lebozec, Cheribon

Anjer *Gepasseerd*
7 sept. *Haamstede*, de Boer, Batavia n. Zierikzee
8 *Twee Cornelissen*, Kreije, d.° n. Tjilatjap
11 *Mercator*, v. d. Woude, d.° n. Schiedam
17 *Alblasserdam*, 't Hoen, Sunderl. n. Singapore
L. A. Bang, Fallenius, Batavia n. Amsterd.
25 *Jedo*, van Rossen, Rotterdam n. Batavia

Samarang *Aangek.*
7 sept. *Kosmopoliet*, Bouten, Batavia
12 *Adriana Petronella*, v. d. Velde, dito
Commercie-Compagnie, Bruker, dito
Lewe van Nijenstein, Borchers, dito
15 *Almelo*, Tjebbes, Amst.
17 *Maid of the Tyne*, Reid, Batavia
18 *Westkapelle*, Crucq, Cheribon
20 *Prinses Amalia*, v. Rijn van Alkemade, Batavia
Graham, M'Near, Soerab.
Vertrokken.
14 *Henrietta*, Portengen, Amsterdam (passeerde 18 Anjer)
20 *Waalstroom*, Berens, d.° (passeerde 24 Anjer)

Soerabaija *Aangek.*
8 sept. *Zephir*, Schey, Bat. (vertr. 18 n. Probol.)
12 *Krimpenerwaard*, v. Heyningen, dito
Robertus Hendrikus, Mulder, dito
14 *Passarouang*, Strootman, Samarang
15 *Staatsraad v. d. Houven*, Heymeriks, Batavia
16 *Atlantic*, Tarras, dito
Goede Verwachting, Hellenius, dito
Augusta, Westerberg, Samarang
19 *Hugo Grotius*, Vogelesang, Batavia
Dionysia Catharina, v. d. Sprenkel, dito
Bilderdijk, Viëtor, dito
Vertrokken.
7 *Jan de Witt*, Guyt, Bezoekie
13 *Anna & Elise*, de Roever, Panaroekan
18 *Edouard Marie*, v. d. Kolff, Macassar
19 *Sophia Kon. der Nederl.*, Klein, Pasoeroean
A. R. Falck, v. Duyvenbooden, Probolingo

Cheribon *Aangek.*
8 sept. *Johanna Maria*, Wilhelmie, Batavia
17 *Huydecoper*, Blok, d.°

Indramayoe *Aangek.*
8 sept. *Alblasserwaard*, Schuchard, Soerabaija (vertr. 11 n. Nederl.)

Tagal *Aangekomen*
18 sept. *Willemina & Clara*, Abrahamsz, Batavia

Pekalongan *Aangek.*
16 spt. *Nederland & Oranje*, v. Ruyven, Soerab.
18 *Vier Gezusters*, Bik, Bat.

Pasoeroean *Aangek.*
11 sept. *Henriette Maria*, Tjebbes, Soerabaija
16 *Mary Glover*, Hughes, d.°

Probolingo *Aangek.*
17 spt. *Alcor*, v. Oppen, Soerabaija

Tjilatjap *Aangek.*
5 sept. *Kaap Hoorn*, Dik, Soerabaija (vertr. 16 n. Amsterdam)

Patjitan *Aangek.*
7 sept. *Zes Gezusters*, Rutgers, Soerabaija

Macassar *Aangekomen*
11 sept. *Pertinax*, Hageman, Soerabaija

Amboina *Aangekomen*
25 aug. *Macassar*, Vitringa Coulon, Amsterdam

Padang *Vertrokken*
29 aug. *Celeritas*, Wagner, Amsterdam
2 sept. *Cortgene*, Reckers qq., dito

—o—

Bathurst (Westkust v. Afrika) *Aangekomen*
11 oct. *Black Prince*, Small, Rotterdam

Ancona *Aangekomen*
4 nov. *Aries*, Engelsman, Swansea

Lissa *Aangekomen*
31 oct. *Paulus*, Molema, Triest

Livorno *Aangekomen*
3 nov. *Johanna*, Wilmink, Genua

Gibraltar *Aangekomen*
5 nov. *Janke Schuringa*, Brouwer, Ibraïla

Nantes *Aangekomen*
10 nov. *Arendina*, Smit, Rotterdam

St. Nazaire *Aangek.*
9 nov. *Balmoral* (s), Rott.
10 *Hendrika*, de Jonge, Amsterdam

Belfast *Aangekomen*
10 nov. *Catharina*, de Boer, Ibraïla

Liverpool *In lading*
11 nov. *Antje Haverbult*, v. Heuvelen, Patamos

Guernsey *Aangek.*
7 nov. *Rollo*, Allcock, Rotterdam en Jersey

Falmouth *Aangek.*
12 nov. *Zeehond*, Visser, Minatitlan

Dartmouth *Vertr.*
11 nov. *Bérénice* (st.), (v. Cadix) Amst.

Torbay *Vertrokken*
11 nov. *Glencoe*, Larraman, (v. Rotterd.) Cardiff

Portsmouth *Vertr.*
11 nov. *Orion*, Buiten, (v. Dordrecht) Belfast
Wiebe Jacobs, Visser, (v. Londen) Salonica
Baron Sloet tot Oldhuis, Knijpenga, (v. Amst.), Triest

Deal *Gepasseerd*
11 nov. *Bureas Veritas*, Rozenbeek, Galatz n. Lynn
Aangekomen.
Benoit, Visser, Newcastle naar Sevilla
10 *Twee Gebr.*, Bossmak, Dantzig n. Cette
Vertrokken.
11 *Gebroeders Smit*, Smit, (v. St. Pet.) Liverpool

Whitstable *Vertr.*
11 nov. *Active*, Richardson, Rotterdam

Londen *Aangekomen*
12 nov. *Themis*, Jonker, Stockholm
Hollander, Vink qq., Manzanilla
Uitgeklaard.
12 *City of Rotterdam*, Earnshaw, Amsterd.

Hartlepool *Vertr.*
10 nov. *Sperwer*, Siersema, (v. Archangel) Livorno

Shields *Aangekomen*
11 nov. *Hendrika Gezina*, Pronk, Nerva

Newcastle *In lading*
11 nov. *Noordster*, Luteyn, Onrust (Java)

Boness *Vertrokken*
8 nov. *Little Dorrit*, Jennings, Rotterdam
9 *Competitor*, Cuckow, d.°

Greenock *Aangek.*
11 nov. *Catharina*, Bakker, Amsterdam

Leith *Aangekomen*
10 nov. *Weldaad*, Voogd, Rostock

Aberdeen *Aangek.*
9 nov. *Isabella*, M'Intyre, Rotterdam

Leer *Aangekomen*
8 nov. *Ulrike*, Bekkering, Memel

Dantzig *Aangekomen*
10 nov. *Wopke*, Uffen, Amst.

Elseneur *Aangek.*
10 nov. *Adriana*, Paap, Pernau n. de Maas
11 *Dankbaarheid*, Potjer, Londen n. Wolgast
Gepasseerd.
8 *Klaziena*, de Jonge, Reval n. de Maas
Zeelust, Holvast, St. Petersburg n. dito

—o—

Hellevoetsluis 13 nov. De bark, gisteren op Scheelhoek aan den grond gemeld, is het Pruiss. schip *Dumstrey Hoff*, kapt. Diederich, van Memel met maslippers naar Rotterdam, heeft assitentie bij zich.

— Gisteren avond zijn op Scheelhoek aan den grond gevaren de kofschepen *Zwerver*, kapit. Ates, van Memel met erwten en gerst naar de Maas, welke direct assistentie heeft aangenomen, doch het schip is in den grond gestooten; de equipage is buiten gevaar; men is bezig den inventaris te redden; en de *Helena*, kapit. Deters, van Koningsbergen met lijnzaad naar Rotterdam, welke ook assistentie heeft aangenomen, doch reeds vol water is, men zal hiervan trachten te redden wat mogelijk is.

De *Helena* en *Zwerver* waren zonder loods, doordien de loodsboot was afgevischt.

Volgens heden namiddag ontvangen berigt zijn beide kofschepen zoo goed als weg te beschouwen; men haalt er nog wat natte gerst en lijnzaad uit met laag water. De tuigage is er afgebragt.

— 6 ure av. Het schip *Ida Hillechiena*, kapt. Meiborg, v. Newcastle, geladen met cokes, zit op het strand van Goeree aan den grond; heeft assistentie van daar bij zich.

— 8 ure 8 min. av. De Pruissische bark *Dumstrey Hoff* (bovengemeld) is met assistentie van sleepboot en ijsloepen in vlot water gebragt en ter reede gearriv.

Amsterdam 13 nov. De Nederl. brik *Elmina*, kap. Nahmens, is den 6 oct. op Swanzy Point, bij Dixcobe, gestrand en verbrijzeld; het volk gered, van de lading weinig geborgen.

Christiansand 11 nov. Het Nederl. schip *Wilhelmina Petronella*, k. Scholtens, v. St. Petersburg met lijnzaad n. Hull, is hier binnengeloopen, en lost de lading.

Berwick 11 nov. De brik *Empress*, kapit. Read, van Bones n. Rotterdam, heden alhier binnengebragt, na ca. 12 uren op de klippen gezeten te hebben, is lek en moet lossen om op de sleephelling gerepareerd te worden.

—o—

Gepraaid:

9 sept., op 35° 41′ ZB. en 18° 51′ OL., *Marinus Willem*, van Duyn, van Batavia naar Rotterdam (40 d. reis).

9 oct., op 9° 7′ NB. en 25° 30′ WL., *Quintet*, Wiegmink, van Amsterdam naar Soerabaija.

5 nov., op 48° NB. en 10° 15′ WL., *Arnold Bösinger*, Hashagen, v. Rott. naar Baltimore.

—o—

12 november. De wind te **Falmouth** N.W. en te **Deal** N. N. W.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
12 nov. *Jessie*, Milne, Aberdeen
Trientje, Feddes, Bremerh.

Amsterdam *Vertr.*
12 nov. *Willem III* (st.), Marseille

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 14 nov.: 1ste getijde 8 ure 7 min.; 2de get. 8 ure 31 min.

Arnhem. Waterhoogte 12 nov. 1.30 el (gev. 6 d.)

Keulen. Rijnhoogte 12 nov. 6 v. 4 d. Rijnl. (gevallen 1 d.)

Cargalijsten.

Rotterdam.

WHITEHAVEN, Deborah, D. Lewis. — 157 t. Gietijzer, C. Hemmann en Co.

Amsterdam.

PASOEROEWAN, Henriëtte Geertruida, de Boer. — 258 kr. Suiker en 2348 p. Tabak, Cramerus en Co.; 1052 kr. Suiker, 168 p. Tabak en 2400 boss. Bindrotting, Order; 381 p. Tabak, Order te Rotterdam.

PETERSBURG, Gebr. Coerkamp, Coerkamp. — 67 last Lijnzaad, Wed. J. d'Arripe en Co.

Voeder *f* 2.60 a *f* 3, Dikke dito *f* 3.10 a *f* 3.50. Boekweit onveranderd, puike Bredasche tot *f* 185 en Peel van *f* 172 tot *f* 175 naar kwal. per 2100 Ned. ℔ verk. Paardenboonen blijven steeds schaarsch en golden de Overm. *f* 6.60 tot *f* 7 en gestorte Zeeuws. *f* 7.20. Duivenboonen, enkele partijtjes aangevoerd, welke van *f* 7.50 tot *f* 8 verkocht zijn. Witte Boonen tot vorige prijzen als Walchersche van *f* 10 tot *f* 11 en Zeeuws. van *f* 8 tot *f* 10 verhandeld. Bruine Boonen. De aangevoerde Zeeuws. en Vlaamsche hebben naar kwal. *f* 8 tot *f* 10 opgebragt. Blaauwe Erwten vonden weinig kooplust, Zeeuws. en Flakk. moesten 50 c. lager van *f* 8 tot *f* 7.30 afgegeven worden. Witte Erwten vonden ook weinig vraag en werden Koningsb. op *f* 7.50 a *f* 7.60 gehouden. Koolzaad onveranderd met beperkten handel. Overm. Zakgoed mooije kwal. tot ℒ 78 verk. Op 9 vat was hetzelve in deze maand tot ℒ 82 en April tot 84 te bekomen. Lijnzaad traag, 111 ℔ Archangel tot *f* 380 verk. Inl. Zeeuwsch Zaai-Lijnzaad iets flaauwer tot vorige prijzen, als Ste soort *f* 7.30 tot *f* 7.40 en 2de soort *f* 6.20 tot *f* 6.40 per 31½ koopen. Kanariezaad als voren, Nieuw gold *f* 10 tot *f* 11 volgens kwal. Hennepzaad vond weinig vraag en was lager tot *f* 250 aangeboden. Raapolie als vorige week. Vliegend *f* 45¼ en 1.° Dec. *f* 45¾ te koopen. Lijnolie slap en *f* 1½ lager. Vliegend *f* 42 te bekomen. Raap- en Lijnkoeken vinden tot genoteerde prijzen minder vraag. Harde Raapkoeken *f* 84 a *f* 86, idem Lijnkoeken *f* 110 a *f* 115, zachte idem *f* 140 a *f* 145, allen per 1040 stuks.

GOUDA 13 November.

Kaasmarkt. Aanvoer 22 partijen die van *f* 20 tot *f* 22 verkocht zijn; de markt minder geanimeerd dan vorige week.

AMSTERDAM 13 November.

Peper. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 250 b. zwarte per Antonia tot 22½ c.

Rum. Gisteren zijn afgedaan 20 stukken per Luit.-Admiraal Tjerk Hiddes en 26 stukken per Jenny, beide van Suriname; prijs geheim.

Rogge. 118 ℔ Petersb. *f* 210 bij partij. Op levering Mei *f* 187, 186.

Koolzaad op 9 v. Olie in April a ℒ 83½ gedaan.

LONDEN 12 November.

Suiker zeer stil; Van W. I. werden 576 v. tot vorige prijzen afgedaan. 100 k. laag wit Bahia bedongen 38/6, 100 k. en 300 z. bruin Bahia 32/. Geraff. flaauw en stil; ord lompen 46/, lage a goede brood- 46/6 a 47/. Melassen St. Kitts 14/, Tobago 14/, Trinidad 14/. — *Rum* goed bruin Antigua 1/6. — *Koffij.* Plant. vast; laag middl. en middl. bleek groenachtig 84/ a 86/, goed en mooi ord. Malabar 75/6 a 76/, goed ord. bont a goed ord. bleek St. Domingo 69/6 a 72/6. — *Rijst* stil; Necransie Arracan zeilende 9/6. — *Peper* stil; Singapore zwarte 3⅞ a 3¾, Malabar ½ zwarte 3¾, middl. en goed zwarte 4 a 4¼ d. Witte flaauw; Singapore middl. 5⅜ a 5½, goede 5¾ a 6 d. — *Nagelen* flaauw; Amboina goede 7 a 8½ d., ord. 3½ d. — *Jute* op nieuw lager; van 1670 b. werden 1300 verkocht van ℒ 12.7.6 a ℒ 24. — *Hennep.* Manilla flaauw, middl. fair roping ℒ 26.5/ a ℒ 26.10/, fair a good roping ℒ 26 10 a ℒ 28. — *Katoen* flaauw. — *Metalen.* Schotsch Giet- stil 56/4½ a 56/6. Zink flaauw ℒ 17.15/. — *Olien.* Lijnvaster 39/6 koopers, Raap- en Cocos- a s voren, Palmstil 41/6, Terpentijn- stil en nom., Fransche 97/6, Amerik. 120/ a 125/. — *Talk* stil; ord. 46/, nieuwe tot Dec. 46/6, Voorj. 47/, Maart 47/6.

Graanmarkt met kleinen aanvoer van binnenlandsche doch grooteren toevoer van buitenlandsche artikelen. Goede Engelsche Tarwe vast in prijs, mindere en wakke bijna niet te plaatsen, ofschoon lager aangeboden. Buitenlandsche flaauw en bij groote hoeveelheid iets lager te koop. Amerik. Meel prijshoudend. Goede Gerst bedong vorige prijzen. Boonen en Erwten als voren. Puike Haver goed tot de prijzen van ll. Maandag te plaatsen, inferieure kwaliteit iets lager. Zaden flaauw. De aanvoeren bedroegen eergisteren en gisteren Tarwe 36,820 q., Gerst 1868 q., Haver 44,110 q.. Meel 480 z. en 5390 vaatjes.

LIVERPOOL 11 November.

In de meeste koloniale artikelen ging niets om, alleen werd iets gedaan in *Rijst.* Bengal Tafel- mooi 14/, Ballam 9/. — *Peper.* Zwarte Singapore 3⅞ d. — *Lijnzaad.* Bombay 67/6.

MANCHESTER 11 November.

Manufacturen. De markt voor Garens is zeer stil, zoo zelfs dat er in de afgeloopen week bijna niets is omgegaan; prijzen blijven echter nog onveranderd. Geweven Goederen insgelijks zeer stil en ofschoon houders wel genegen zouden zijn iets lager af te geven, willen de koopers niets doen. Eenige kleine partijtjes Cloths werden aangeboden tot eene verlaging van 1/ per stuk, zonder koopers te vinden. Long Cloths, T Cloths, Printers, Shirting en Jaconets zijn onverkoopbaar.

ANTWERPEN 12 November.

Campechehout. Laguna prijshoudend. — *Koffij* onveranderd stil. — *Granen* en *Oliezaden* zonder omzet. Lijnzaad vast. — *Hurst* onveranderd. — *Rijst.* 1000 b. Rangoon werden afgedaan tot iets vastere prijzen.

HAVRE 10 November.

Katoen stil; verkoopen heden tot 3 ure slechts 100 b. — *Koffij* met eenigen handel. Rio ongew. fr. 81 a 87 entr. — *Huiden.* Gez. Fernambuc fr. 53. Rio Janeiro gez. Koe- fr. 49. — *Talk.* New-York fr. 54, nieuwe Russ. fr. 56½. — *Reuzel.* Amerik. fr. 54. — *Haar.* Rio Grande fr. 117½. — *Metalen* stil. Koper: Bovenmeer Minnesota fr. 260. — *Granen* stil. Tarwe. Russ. fr. 55 cons.

11 November.

Katoen bijna zonder omzet; 25 b. Broach bedongen fr. 210. — *Koffij* flaauw. — *Suiker* stil.

ST. PETERSBURG 7 November.

Talk. Prima gele Kaarsen- r. 42½ a 43½; Zeep- r. 43, per Aug. 1863 is er goede vraag voor 1a. gele Kaarsen-, tot r. 45, doch houders eischen r. 46 en 45½ met 3 r. avans. — *Hennepolie* vast; loco r. 4.40 a r. 4.45, per Junij/Julij 1863 r. 4.65 met 30 c. avans. — *Potasch* stil. Prima Casan r. 24 met verkoopers, goede Secunda r. 22¾. — *Hennep* flaauw met grooten aanvoer, nieuwe zonder koppen, Rein r. 33, Uitschot 32, Halfrein 31 a 31½. — *Granen.* Rogge nominaal en flaauw. Tarwe, loco met eenige vraag. 120/127 ℔ r. 8¾ a 9; per Aug. 1863 biedt men voor Saxonska 125/130 ℔ r. 8½ met 5 r. avans. — *Haver* r. 3½ a 4. — *Lijnzaad* per Aug. 1863, Spasky en Morschansky r. 11½ met 7 r. en r. 11¾ met 5 r. avans. — *Wissel* op Amsterdam 172¾, Londen 35½ a ⅝.

CORFU 4 November.

Olijfolie met eenigen aanvoer van nieuwe, per Nov. betaalt men tall. 13¼. De oogst zal overvloedig zijn.

SMIRNA 31 October.

De handel is zeer stil. *Wol* p. 780 a 784. — *Katoen* vast p. 810 a 840.

(Per Overland-Mail.)

BATAVIA 30 September.

INVOER. *Arak.* Afgedaan *f* 50 a *f* 55 per legger. — *Koffij.* Java. De gemiddelde prijs van 's Gouvernements veiling van 25,000 pic. op 12 dezer gehouden, was *f* 40.71¼ per pic. Hier op de plaats zijn kleine hoeveelheden afgedaan a *f* 40 a *f* 41 per pic. naar kwal. Padang ontbreekt. — *Cubeben.* Geringe afdoeningen a *f* 65 per pic. — *Gutta Percha* zonder voorraad. — *Gom Damar* *f* 21.50 per pic. afgedaan. — *Huiden.* Koe- *f* 2.75 a *f* 3, en Buffel- *f* 3 a *f* 4.50 per stuk afgedaan; tamelijk gevraagd. — *Gom Elastiek* *f* 84 per pic. verk.; met vraag. — *Indigo.* Te Samarang prima kwal. verk. a *f* 4 75 per ℔. — *Foelie* *f* 25 per pic. verlaten. — *Notenmuscaat* *f* 50 a *f* 60 per pic., stil. — *Peper.* Zwarte Lampongs *f* 16.25 per pic. afgedaan. Benkoelen *f* 17 a *f* 17 25 en witte *f* 32 per pic. afgedaan. — *Rijst.* 1ste kwal. *f* 205 a *f* 210, 2de kwal. *f* 165 a *f* 175, Carga *f* 135 a *f* 150 per koyang verk. — *Rotting.* Banjer *f* 11 per pic. afgedaan. Padang *f* 8 per pic. gehouden. — *Sapanhout.* Manila in entr. *f* 3.50 per pic. afgedaan. Bima *f* 3.75 per pic., stil. — *Suiker* n.° 16 *f* 14.50 a *f* 15 per pic. afgedaan. De Gouvernements veiling van 75,000 pic. op 12 dezer gehouden, liep tot *f* 15.61 de pic. gemiddeld af voor n.° 16.

UITVOER. *Manufacturen.* Madapollams. Holl. wit beperkte afdoeningen, 5/4 en 7/4 zijn meest gezocht, 6/4 verlaten; ongebl. verkoopbaar, voornamelijk de 6/4; Eng. wit, van ord. kwal. hebben transactien plaats gehad; ongebl. zonder vraag. Shirting. Holl. wit en ongebl. te plaatsen; Eng. wit stil. Ongebl., de markt is op het ogenblik voorzien door verkoopen in veiling van BS goed. Weefgoederen. Enkele goede en geschikte patronen gewild. Battiks lusteloos. Cambrics. Koopers ongenegen de gevraagde prijzen in te willigen. Geverwd Katoen. Groen weinig vraag, oranje tamelijk gezocht. Chitsen. Geschikte patronen en genres iets meer begeerd. Gedrukte Jaconets. Nieuw en geschikte soorten genieten goede vraag. Garen. Ongebl. verlaten; Adr. rood, stil; groen en oranje met vraag. Naaigaren gaat langzaam af. Holl. Drills. Aanzienlijke verkoopen in veiling van BS goed. Eng. tot verhoogde prijzen gehouden, de vraag lusteloos. Amerik. ontbreekt, blaauw zonder vraag. — *Metalen.* IJzer. Zw. voorraad, en traag van de hand gaande. Eng. De markt ruim voorzien, en verkoopen moeijelijk te maken. Staal. De markt overvoerd en onverkoopbaar. Bladkoper en koperen Spijkers zonder attentie. Zink in bladen weinig begeerd; in blokken gaan traag af. Lood. Plat, beperkte cons.; in blokken verlaten. Blik geen vraag, voorraad. IJzeren Spijkers. Geschikte dimensien gewild. — *Steenkolen.* Eng. West Hartley afgedaan van *f* 12 a *f* 16 per ton, en Australische a *f* 15 per ton, leverbaar van boord.

Scheepsvrachten. De volgende bevrachtingen vonden plaats: Ned., Gebroeders bevracht a *f* 110 per last voor Suiker en *f* 105 voor Koffij, hier en te Soerab. te laden n. Amst.; Anna *f* 110 voor Suiker en *f* 105 voor Koffij, te Samar. te laden n. Amst.; India *f* 105 voor Suiker, *f* 100 voor Koffij, *f* 97½ voor Tabak en *f* 115 voor Huiden, hier, te Soerab. en Passar. te laden n. Rott.; Peking *f* 105 voor Suiker en *f* 100 voor Koffij, te Samar. en Soerab. te laden n. Amst.; Susanna Elisabeth *f* 105 voor Suiker en *f* 97½ voor Rijst, te Soerab. en Indramaijoe te laden n. Amst.; Helena *f* 3.50 per pic. voor Suiker, van Soerab. n. Pushire en terug; Jan Daniel *f* 100 voor Suiker en *f* 97½ voor Koffij, op de Kust te laden n. Rotterdam. Zwed., Augusta *f* 105 voor Suiker, *f* 110 voor ligt Goed en *f* 115 voor Arak, hier te laden n. Amst. Hamb., Metis *f* 105 voor Suiker, te Soerab. en Passar. te laden n. Rott. Amer., Crystal Palace ℒ 4.7.6 per ton voor Suiker, Koffij en Huiden, van hier en Passar. naar eene haven in Groot Brittanje of Rott., n. Falmouth om orders. Eng., Robert Small laadt te Soerab. en Passar., conditien geheim, n. Amst.; William Simpson laadt voor eigen rekening n. Londen; Briton laadt Koffij te Padang, conditien onbekend, n. Nederl. Fr., Spahis in Europa bevracht n. Bordeaux. Onbevrachte schepen: Ned., Cornelia Hendrika, Hugo Grotius, Quartet. Fr., Nizam, Vellore, Alphonse N. Cezard, La Bretagne.

SAMARANG 25 September.

Koffij. Gewone bereiding *f* 40 per pic — *Suiker* n.° 16 *f* 15 per pic. geboden. — *Indigo* per ℔ *f* 4.75 afgedaan, afwijkende kwal. moeijelijk te plaatsen. — *Huiden.* Koe- *f* 57 a *f* 58 en Buffel- *f* 50 per codie. — *Peper* Staart- *f* 62 per pic. voor prima kwal. — *Rijst.* Ord. wit *f* 195 a *f* 200 en carga *f* 155 a *f* 180 zonder zakken per koj. van 28 pic. — *Olie.* Klapper- *f* 22.50 en Katjang- *f* 19.50 per pic. — *Rotting* *f* 9 a *f* 10 per pic. — *Matten.* Katjang *f* 9 per 100 stuks. — *Wisselkoers* op Nederland, à pari.

SOERABAIJA 23 September.

De berigten per eerste Augustus mail uit Europa ontvangen, hebben op onzen Importhandel geen den minsten invloed uitgeoefend. *Manufacturen.* Transactien in Lijnwaden hadden niet plaats en schijnt de speculatiegeest ook grootendeels getemperd. Daar er geene vraag is voor de gewone cons. kan men prijzen nog als geheel nominaal beschouwen. Houders van Maddapollams en Calicots zijn grootendeels nog van de markt. Een partijtje 6/4 wit werd a *f* 8 afgedaan, terwijl men thans vrij algemeen *f* 8½ houdt. Engelsche gebleekte en ongebleekte Goederen zonder omzet. Holl. ruwe Drills afgedaan tot *f* 8. Shirtings Holl. gebleekte en ongebleekte zonder vraag. Cambrics n.° 24 worden op *f* 4½ gehouden, doch bestaat er geen kooplust tot dien prijs. Blaauw geverwde Calicots in een doen. Jaconets van goede fijne kwal., Zwitsersch fabrikaat, afgedaan tot *f* 0.50 de el. Dimets verlaten. Batick Goederen. Een paar huizen kwamen daarmede, wegens grooteren voorraad weder aan de markt; omzettingen blijven echter beperkt. Chitzen, vooral Roodfand gevraagd, doch blijven houders geretireerd. — *Metalen* zonder vraag. — *Boter* afgedaan a *f* 13 en *f* 14. — *Hammen* overvoerd en slechts met moeite *f* 5 te maken, verwachten groote aanvoeren. — *Dranken* zonder verandering. — *Bier.* Haantjes zeilend *f* 63½ afgedaan. — Van *Juttenzakken* geen voorraad meer. — *Steenkolen* overvoerd. — *Suikers.* Twee afdoeningen van 2000 pic. hier te leveren *f* 143¼ en 5000 pic. te Probolingo *f* 145⅛. Door den hoogen afloop der veiling zijn fabriekanten thans veel fermer gestemd. — *Rijst* zonder verandering. — *Vrachten* souteneren zich van *f* 105 a *f* 110. — *Wisselkoers* 991½ pct.

BOMBAY 27 October.

Katoen. Broach 395 r., zijnde 20 r. lager; Dhollerah 414 r., zijnde 8 r. lager. — *Vrachten* 60/. — *Wissel* 2/03⅜ d., zijnde ⅜ d. lager.

Advertentien.

Ondertrouwd:

A. C. VAN ROSSEM H. Wz.,
Wedr. van M. J. VAN ROSSEM,
van *Rotterdam*,
en
L. M. HOOG.

Barneveld 13 *November* 1862.
Eenige algemeene kennisgeving.

ARNHEMSCHE

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

DIENST tusschen
ARNHEM, WAGENINGEN, RHENEN, WIJK BIJ DUURSTEDE, CULENBORG, VREESWIJK, SCHOONHOVEN, ROTTERDAM
en omgekeerd,
van 1 October 1862.

Van ARNHEM naar ROTTERDAM.
Maandags, Donderdags en Zaturdags,
des morgens **8** ure.
Van ROTTERDAM naar ARNHEM,
Dingsdags, Vrijdags en Zondags,
des morgens **8½** ure.

Agent te *Rotterdam* de Heer **J. P. DE COCK,** Boompjes.

Arnhem, *September* 1862.

DE DIRECTEUR.

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.
Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL,** Kapitein J. LEETHAM, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag.**

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

EAU ECARLATE.

Nouvelle découverte absolument sans odeur, servant à détacher spécialement les draps et étoffes pure laine de toute nuance.

Adoptée officiellement par neuf gouvernements. Cette **EAU rectifiée, dissolvante** et **réviviflante ininflammable** et d'une **innocuité complète** pour le consommateur, enlève les TÂCHES D'ENCRE DE GRAISSE, D'HUILE, DE BOUGIE, DE CAMBOUIS etc. spécialement sur les DRAPS et ÉTOFFES DE LAINE, quelque soit la couleur.

Elle réussit aussi sur les GANTS, les VELOURS DE SOIE NOIRE, les SOIERIES NOIRES, GUIPURES et DENTELLES NOIRES, qu'elle remet à neuf. Son utilité est donc évidente pour les ménages.

Enfin ce qui assure l'incontestable supériorité de **l'EAU ECARLATE** sur les produits qui ont cherché à atteindre le même but, c'est qu'elle est absolument sans odeur et que sa réaction est telle, que non-seulement elle détache les étoffes, mais encore elle leur rend la **couleur** et le **lustre** primitifs.

Prix du flacon *f* 1.

Seul Dépot pour ROTTERDAM, **Chs. COUCKE,** 515, Hoogstraat.

De INSPECTEUR van het **Lager Onderwijs** in ***Zuid-Holland*** maakt bekend, dat met 1° Januarij 1863 vacant zijn

Vier Rijksbeurzen a *f* 280,

voor Kweekelingen die tot Hulponderwijzer wenschen opgeleid te worden bij de **Normaallessen** te *'s Gravenhage* en te *Rotterdam.* — Belanghebbenden worden uitgenoodigd zich met eigenhandig geschreven Brieven *franco* te wenden tot den Ondergeteekende te *'s Gravenhage*, vóór 25 November e. k., met overlegging van Geboorte-Acte en Getuigschrift van goed gedrag.

De vereischten om tot het Vergelijkend Examen, op later te bepalen dag, te worden toegelaten, zijn: 1°. Ouderdom van minstens 14 jaar en *hoogstens* 15 jaar; 2°, genoegzame kennis in Lezen, Schrijven, de beginselen van Rekenen, Aardrijkskunde en Geschiedenis.

De Inspecteur van het Lager Onderwijs
in Zuid-Holland,
H. J. VAN DER HEIM.

Contagieuse

ZIEKTEN.

BEDERF VAN HET BLOED, HUIDUITSLAG.

Spoedige genezing en in het geheim

van **primitieve** of **constitutionnele ziekten** der beide seksen, door de

BISCUITS DÉPURATIFS,

VAN

Dr. OLLIVIER te Parijs.

In dit aangenaam en gemakkelijk geneesmiddel zijn de actieve beginselen chemisch verbonden met de voedende bestanddeelen, wat hunne vertering gemakkelijk maakt en oorzaak is dat zij doordringen tot in alle organische vezelen, waar zij den wortel van het kwaad wegnemen, waaruit radicale genezing voortvloeit. Dit belangrijk resultaat, dat uitsluitend de zoogenaamd alimentaire methode van Dr. Ollivier kenmerkt, zou door geen ander geneesmiddel onder de gewone pharmaceutische vormen verkregen kunnen worden.

Nadat vier jaren lang openbare proefnemingen genomen en met den besten uitslag bekroond waren, zijn de **Biscuits Ollivier** *goedgekeurd door de Académie impériale de Médecine, geautoriseerd door de Regering,* en is bovendien eene belooning van 24,000 francs toegekend aan Dr. Ollivier. — De Biscuits worden met goed gevolg aangewend tegen alle ziekten welke voortspruiten uit bederf van het bloed of uit scherpte der vochten. — Vooral genezen zij zeer spoedig de geheime ziekten, den huiduitslag, de scrofuleuse ziekten, van welken ernstigen aard, van welken vorm of hoe verouderd ook, herhaalde accidenten aan mond, neus, oogen en ooren, rheumatieke pijnen, jeukingen, roode vlekken in het aangezigt enz. — Te ***Parijs*** *rue St Honoré, 274* (op de 1ste étage). Consulten gratis met gefrankeerde brieven.

Hoofddepôt voor Nederland:
bij H. H. ULOTH, Apotheker, Zeedijk, te *Amsterdam.*
Dépôts bij de Apothekers VAN SANTEN KOLFF, te Rotterdam; CLOOS, in 't Hang, te Rotterdam: VAN RENESSE, te 's Gravenhage; VAN DE KAMER, te Middelburg; GROOTENDORST, te Utrecht, en STRAATMAN, te 's Hertogenbosch.

HEDEN AVOND ten *zes ure*
VEILING
in het NOTARISHUIS, van

SCHILDERIJEN,

eene KUNSTKAST
en
PRENTEN.

TABAK.

Onmiddellijk na afloop der reeds geannonceerde Veilingen zullen te Rotterdam, op 27 November 1862, in de Concertzaal in de Bierstraat, ten overstaan van een daartoe bevoegd Beambte, publiek Geveild worden:

243⅜ Pakken Domingo TABAK.

Nadere onderrigting bij de Makelaars in Tabak.

Publieke Veiling

te ROTTERDAM,

op **aanstaanden Maandag 17 November 1862,** des voormiddags ten *half elf* ure, in het Logement **de Zon,** aan den Steiger, van:

Ca. 50 last Galatz

TARWE,

per 2400 Ned. Ponden.

Nadere informatie te bekomen ten Kantore van SCHADEE & Co.

De Notaris *JAN LEENDERT LOS*, te Klaaswaal is voornemens op Woensdag den 19 November 1862 's voormiddags 11 ure, in het Logement *het Wapen van Cromstrijen*, te Numansdorp, in **ééne Zitting** in het openbaar te Verkoopen:

1.° **2 Bunders 99 Roeden 83 Ellen**

WEILAND,

gelegen in den polder het Oudeland van en te Strijen, belend N. den Heer *J. van der Linden*, W. Vrouwe Douairière *van de Wall van Puttershoek*, O. Vrouwe *van der Meulen*, en Z. den Oudendijk, Kad. sectie A ns. 184, 185 en 186. Grondlasten 1862 *f* 15.— den hoop. Polderlasten *f* 6.— den hoop. Te aanvaarden Kersmis 1862, onder gestanddoening der Huur ten behoeve van ADS. KLUIFHOOFD, te Numansdorp, tot Kersmis 1863, voor *f* 180.— den hoop 's jaars.

2.° **Ter Afbraak:** eene goed onderhouden

BOUWSCHUUR,

staande aan de Voorstraat te Numansdorp, gem. n.° 2, lang 17 Ellen, breed 10½ Ellen en hoog 4 Ellen, van Hout gebouwd met Pannen Dak, voorzien van POMP, STALLINGEN en andere Gerieflijkheden. Dadelijk te aanvaarden.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van voorn. Notaris.

Openbare Verkooping

VAN

WEILANDEN,

gelegen nabij Schiedam.

De Notaris *VAN BUUREN*, standplaats hebbende te Charlois, zal op Woensdag den 26 November 1862, des middags precies ten 12 ure, in het Regthuis, bij B. KRANENDONK, te *Katendrecht*, in het openbaar Veilen en Verkoopen:

Onder de gemeente Kethel en Spaland.

N.° 1. 1 Bund. 88 Roed. 12 Ellen **WEILAND, WEG en WATERING,** gelegen aan den Oudendijk, in den Nieuwlandschen Polder, belend Oost Perceel N.° 2, West de Wed. *P. Lansbergen*, Zuid den Heer *H. C. Rijnbende* en *C. v. d. Velde*, en Noord den Heer *H. Cool* en *L. van Gent*, Kadaster sectie D. ns. 147, 148, 149 en 150.

Grondlasten 1862 *f* 15.48.

N.° 2. 2 Bund. 3 Roed. 50 Ellen **WEILAND,** in denzelfden Polder, belend Oost den Hollandschen Spoorweg, West Perceel N.° 1, Zuid *T. van* en *C. v. d. Velde*, en Noord *L. van Gent*, Kadaster sectie D ns. 151, 509 en 511.

Grondlasten 1862 *f* 15.59.

N.° 3. 3 Bund. 8 Roed. 63 Ellen **WEILAND, KADE en ERF,** in de Nieuwlandsche en 's Gravenlandsche Polders, belend Oost de Schie, West den Holl. Spoorweg, Zuid *T. v. d. Velde* en de Diaconie Armen van Schiedam c. s., en Noord *L. van Gent*, Kadaster sectie D (Nieuwl. Polder), n.° 510, groot 1 B. 51 R. 90 E. en ('s Gravel. Polder) ns. 61, 25, 26 en 27, groot 1 B. 56 R. 73 E.

Grondlasten 1862 *f* 27.61.

Polderlasten 1862. Nieuwlandschen Polder *f* 4.60 per Bunder en Sluisgelden 186⅔ 's Gravenlandschen Polder *f* 3.50 per Bunder.

Alles te aanvaarden Kersmis 1862, na de betaling der Kooppenningen.

Perceelen 1 en 2 zullen eerst, en daarna al de Perceelen ook gecombineerd worden Afgeslagen.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris en bij den Gebruiker der Landen BAST. V. D. VELDEN, te Mathenesse.

SCHOUWBURG

COOLSINGEL.

Vrijdag 14 *November. Aanvang 7 ure.*

BATAILLE VAN VROUWEN, Tooneelspel naar het Fransch van *Scribe*, waarin Mw. ALBREGT na hare herstelling met de Rol van **Leonie,** en in het Nastuk met die van **Elize** zal optreden.

Gevolgd door: **Ik noodig den Kolonel,** Blijspel met Zang, naar het Fransch, door *C. H. Hoving.*

Zaturdag 15 *November. Aanvang 7½ ure.*

20ste Voorstelling van het doorloopend, 11de Voorstelling van het Zaturdag Abonnement.

FIGARO'S HOCHZEIT,

Komische Oper in 4 Acten. Musik von MOZART.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.45.
" " alleen n. 's Hage: 10.30 's morg., 5.30 's namidd. 9.45 's avonds.
" Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, 7.40.
" 's Hage n. Rott. 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, 8, 9.55.
Aankomst te Rott.: 9.15, 11,30. 2.15, 5, 7.30, 8.45, 10.40.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 3.10 's namidd.
" Breda: 6.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.35 's namidd.
" Antw.: 7.50 's morg., 12.20 's midd., en 5.50 's namidd. de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Rijn-Spoorweg.

Vertrek van:
Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9.10.
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), 5.55.
Utr. n. Rott: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35 (werkd.), 7.50.
Gouda n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53, 6.27 (werkd.), 8.40.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7,05 (werkd.), 9.20.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

OTTERDAMSCHECOURANT

VAN

RIJDAG 14 November 1862, N.° 272.

EMEENTERAAD

VAN

ROTTERDAM.

tting van Donderdag 13 November.

Voorzitter: de heer Burgemeester.

genwoordig 29 leden; afwezig de heeren *Bichon IJsselmonde*, *Blankenheym*, *Blom*, *Hoynck van drecht*, *van der Kun*, *Prins*, *van Rijckevorsel*, *Stolk*, *Viruly* en *J. van Vollenhoven*.

de opening der zitting werden de notulen der vergadering gelezen en goedgekeurd.

rvolgens deelde de Voorzitter mede, dat de volstukken waren ingekomen:

van den Commissaris des Konings in de provincie eeling, dat het Gemeentebestuur van Zalt-Bommel verleg wenschte te treden over de herziening van eurtverdrag tusschen Zalt-Bommel en Rotterdam. erd besloten van Gedeputeerde Staten magtiging te en om daartoe over te gaan.

van Gedeputeerde Staten: *a*, de goedkeuring het Raadsbesluit tot het verhuren der panden aan Boymansplein; *b*, autorisatie tot het procederen zake van de Kraan en het blok marmer; *c*, de keuring op het Raadsbesluit tot het aankoopen een pand in de Nadorstlaan voor de som van 000 en het onder de hand verhuren daarvan; *d*, orisatie tot het verhuren van den kelder onder de , en *e*, de goedkeuring op de begrooting der eeskundige School. — Voor kennisgeving aangemen.

van de commissie voor de tusschen- en burgerolen twee voordragten voor de benoeming van ipbonderwijzers. — Ter visie gelegd.

, van de commissie van finantien eene voordragt benoeming van een verificateur der 2de klasse, p welke voordragt waren geplaatst de commiezen ter 1ste klasse *J. de Groot* en *W. J. N. Deutz*. — Mede ter visie gelegd.

5°, van dezelfde commissie eene voordragt tot herbeoeming van den commies-surnumerair *C. H. Zeeuw*. — Insgelijks ter visie gelegd.

6°, van de Openbare Gezondheids-Commissie mededeeling, dat de heeren *H. T. Löhnis*, dr. *G. Ph. F. Groshans*, dr. *N. W. P. Rauwenhoff* en *J. A. Scholten* aan de beurt van aftreding zijn, wordende voor eene nieuwe benoeming dubbeltallen voorgedragen, waarop nevens de aftredende heeren geplaatst waren de heeren mr. *N. J. Hoffmann*, dr. *H. W. de Monchy*, *J. P. A. François* en *W. Thijsen*; ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van den heer *A. F. van der Vliet*, werden wijders voorgedragen de heeren *D. de Loos* en *P. Brouwer*. — Gelijk besluit.

7°, van den heer mr. *A. S. Milders* een verzoek om ontslag als lid der Plaatselijke Schoolcommissie. — Werd bepaald het verlangde ontslag te verleenen en de heer Milders den dank der Vergadering te brengen, voor het in genoemde betrekking in het belang der gemeente verrigte.

8°, van de in der tijd benoemde commissie voor de behartiging der belangen van Rotterdam bij de verbetering van den waterweg naar zee een voorstel tot het rigten van een adres aan de Tweede Kamer, ter zake van het thans bij die Kamer aanhangige ontwerp betrekkelijk de verbetering der waterwegen, wordende een concept voor zoodanig adres overgelegd en medegedeeld.

De laatste zinsnede van dat concept strekte om den wensch te uiten, voor het geval de Kamer bezwaar mogt maken de wetsvoordragt in haar geheel aan te nemen, echter in het oog te houden het hooge belang der verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, en aan dat gedeelte der voordragt hare goedkeuring niet te onthouden. — De heeren *van der Hoop*, *Pincoffs*, *van Wageninge* en *van Oordt* voerden allen het woord ten betooge van het wenschelijke om deze zinsnede te doen vervallen, daar zij zich in de opgegeven omstandigheden daarmede niet konden vereenigen. — De *Voorzitter* en de heer *van Buren* wenschten de zinsnede te behouden; de eerste deed uitkomen dat het adres namens de gemeente Rotterdam tot de Kamer gerigt werd en in die zinsnede alzoo niets wetsends was; de laatste betoogde dat de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee niet alleen wenschelijk en noodzakelijk was, maar dat zulks een pligt was welke op de Regering rustte, een pligt tegenover de provincie, het geheele Land, ja de geheele wereld, aan welke men verschuldigd is de waterwegen bevaarbaar te houden, waarom hij er geen bezwaar in zag tot de Kamer den wensch te uiten, dat bij verwerping der wetsvoordragt echter dat belang niet uit het oog verloren zou worden. — De heer *Pincoffs* hernam, dat allen instemden met het noodzakelijke der verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, gelijk vroeger meermalen gebleken was, doch zulks was thans de questie niet, maar nu veld het alleen eene adhaesie aan de aanhangige wet. — De heer *van der Hoop* deed nog nader uitkomen, dat bij afstemming van de voordragt zulks alleen geschieden zou om het gedeelte dat Amsterdam betrof, indat de gevoelens daarover verdeeld waren, maar wat Rotterdam betrof, daarover was geen questie; bij afstemming zou dan de tijd gekomen zijn zich op nieuw te adresseren. — De *Voorzitter* bleef echter van gevoelen dat men deze gelegenheid niet moest laten voorbijgaan om den wensch in het belang van Rotterdam te uiten.

Tot stemming overgegaan werd met 21 tegen 8 stemmen tot het weglaten der betwiste zinsnede besloten, waarna het adres werd goedgekeurd, gewijzigd als volgt:

„Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Mijnheeren,

De Raad der gemeente Rotterdam, doordrongen als hij is van het groote belang evenzeer als van de dringende noodzakelijkheid van de verbetering van de gemeenschapswegen naar zee, heeft met het grootste genoegen, uit de aanbieding van het te dezer zake strekkende wetsontwerp, gezien dat de behoefte aan zoodanige werken door de Regering wordt erkend en de uitvoering daarvan voorgesteld.

Met de meeste belangstelling heeft hij dan ook kennis genomen, zoowel van het deswege uitgebragt voorloopig verslag van heeren rapporteurs, als van de daarop gevolgde memorie van beantwoording.

Met gespannen verwachting ziet hij nu Uwe beraadslaging en eindbeslissing te gemoet.

Ofschoon hij vertrouwt dat het hooge belang, dat de Nederlandsche handel bij het onverwijld tot stand komen van de voorgenomen werken heeft, bij Uwe Vergadering zoo zwaar zal wegen, dat Uwe goedkeuring aan de wetsvoordragt niet zal worden onthouden, acht de Raad het niettemin van zijn pligt, ook zijnerzijds nog eene poging te doen tot ondersteuning der gedane voorstellen, al ware het, na al hetgeen vroeger reeds tot aandrang der zaak is gedaan, thans alleen nog om voor te komen dat uit zijn stilzwijgen het vermoeden mogt kunnen ontstaan, dat hij minder dan te voren van de dringende behoefte aan de bedoelde werken overtuigd zoude zijn.

Van hoeveel belang nu ook het plan tot den aanleg van het nieuwe Noordhollandsche kanaal voor den algemeenen handel moge zijn, is de gemeente Rotterdam daarbij niet zoo regtstreeks betrokken, als bij de verbetering van den waterweg van daar naar zee, bij hetzelfde wetsontwerp behandeld.

De Raad acht zich dan ook niet geroepen om in beoordeeling van het eerstgenoemde werk te treden — en, daar door de Regering zoo bepaaldelijk wordt gezegd *dat de toestand van 's lands geldmiddelen van dien aard is dat, zonder te groote zorg voor de toekomst, aan de beide groote waterwegen de hand kan worden geslagen*, gelooft de Raad zich evenzeer te kunnen onthouden van alles wat omtrent de zamenvoeging in een zelfde wetsontwerp van twee, ook uit een geldelijk oogpunt, uiteenloopende werken, gezegd zoude kunnen worden, en zich thans te moeten bepalen bij dat gedeelte van het ontwerp, hetwelk meer onmiddellijk met de belangen der aan zijne zorg toevertrouwde gemeente, in verband staat.

De Raad zal niet in herhaling komen van al hetgeen reeds, bij verschillende gelegenheden, is uiteengezet omtrent de groote voordeelen die de Zuidhollandsche zeehandel, inzonderheid de transito-handel, afwerpt, niet alleen in de eerste plaats voor Rotterdam en de verdere Maassteden, waar die tak van handel meer uitsluitend is gevestigd, maar voor geheel Nederland, waarover zich die voordeelen in onnoemelijke vertakkingen verspreiden, en voor 's Rijks schatkist, die daaraan een ruime bron van inkomsten ontleent.

Evenmin acht hij noodig te betoogen, hoezeer het belang van geheel Nederland medebrengt om zich het behoud van dien handel met alle mogelijke middelen te verzekeren.

Maar hij wenscht er bij herhaling met den meesten ernst op te wijzen hoe die handel met verval en ondergang wordt bedreigd, door den toestand van de rivier, die voor eenigzins diepgaande schepen bijna niet meer bevaarbaar is en steeds meer en meer onbruikbaar wordt, terwijl het Voornsche kanaal verre is van aan de eischen der scheepvaart te kunnen beantwoorden; en hoe die omstandigheden, zonder spoedige en doelmatige voorzieningen, ongetwijfeld de vernietiging van de voornaamste bron van de tegenwoordige welvaart der Zuidhollandsche koopsteden ten gevolge zullen hebben.

De onverwijlde uitvoering van het werk, in het tegenwoordige wetsontwerp voorgesteld, is, naar de overtuiging van den Raad, gegrond op het oordeel van ervaren deskundigen, het eenige afdoende middel om dat dreigend gevaar te keeren.

Hierin wordt hij versterkt door al hetgeen in de memorie van beantwoording voorkomt tot wederlegging of oplossing der bezwaren van technischen aard die daartegen zijn aangevoerd.

Van de beslissing die op de aanhangige wets-voordragt genomen zal worden is het dus, naar de meening van den Raad, afhankelijk, of een milde bron van volksbestaan voor Nederland behouden zal blijven, dan wel aan de concurrentie van het buitenland worden prijs gegeven, en daarmede tegelijk de hoogst aanzienlijke inkomsten, die voor de schatkist daaruit voortvloeijen, verloren zullen gaan.

Die inkomsten toch bedroegen uit de provincie Zuidholland, waarin Rotterdam wel het grootste aandeel draagt, volgens den staat der Rijks middelen over de laatste jaren, alleen aan in- en uitgaande regten nagenoeg *de helft* en aan accijnsen ruim *een vierde* van de geheele opbrengst van die middelen, en wel te zamen gemiddeld tusschen de 6 en 7 millioen gulden 's jaars. — De overige Rijks-inkomsten worden in dezelfde verhouding opgebragt.

Dit toch mag niet uit het oog worden verloren.

Voor den aanleg van spoorwegen wordt eene uitgaaf van niet minder dan 110 millioen gulden geraamd.

Het aandeel dat Rotterdam en geheel Zuidholland in het genot dier wegen zullen hebben kan waarlijk niet gezegd worden zeer ruim te zijn, daar de eenige lijn waarin zij zijn betrokken door het gemis eener vaste brug over den Moerdijk, die niet bij het plan is opgenomen, veel van hare waarde verliest, uithoofde de communicatie met België en den linker Rijnoever, waarvoor deze lijn meer bepaald moet dienen, daardoor slechts zeer gebrekkig zal worden verkregen.

En nu zoude Rotterdam op nieuw achtergesteld worden, indien men thans, ondanks de zoo stellige verklaring der Regering omtrent den gunstigen staat van 's lands geldmiddelen, mogt terugdeinzen voor eene uitgave die, in vergelijking met het zoo even genoemde cijfer, betrekkelijk gering mag worden genoemd om een bestaanden natuurlijken gemeenschapsweg met de zee, die voor den zeehandel eene levensvraag is, weder in bruikbaren staat te brengen en daardoor een toestand te doen ophouden die in 't eind op den ondergang daarvan zoude uitloopen en in de eerste plaats den bloei vernietigen van eene gemeente die, zonder met eene enkele Rijks instelling bevoordeeld te zijn, alleen door haren handels- en ondernemingsgeest, waaraan zij alles verschuldigd is, zooveel tot de algemeene welvaart en tot stijving der schatkist bijdraagt.

Ook dit verdient wel in ernstige overweging te worden genomen.

Maar afgescheiden hiervan, is het eene onmiskenbare waarheid dat de groote offers, die voor de spoorwegen worden gevergd, grootendeels als onvruchtbare kapitalen te beschouwen zijn, indien die wegen niet door den handel worden gevoed.

De aanvoeren uit zee zijn daartoe van het uiterste gewigt.

Alle belemmeringen daaraan in den weg gelegd, zijn dan ook als even zoovele hinderpalen voor het verkeer der spoorwegen te beschouwen.

Het plan van de verbetering van de Maas staat dus met den bloei der spoorwegen in zoodanig naauw verband, dat het eene zonder het andere kan gezegd worden een onvoltooid werk te zijn.

De uitgaaf voor den waterweg moet daarom geacht worden niet minder in het belang der spoorwegen te worden gevorderd.

Ook het doel dat met den aanleg van spoorwegen is beoogd, om aan de concurrentie met het buitenland het hoofd te kunnen bieden, zal ten eenenmale worden gemist, indien aan de andere zijde de scheepvaart zoodanig wordt belemmerd, dat men, uit dien hoofde, toch zoude moeten achterstaan.

Te laat zoude men het zich dan beklagen, indien door kwalijk begrepen zuinigheid of te groote angstvalligheid geene tijdige en afdoende maatregelen waren genomen en daardoor eene zoo zeer gevreesde verplaatsing van den zeehandel, met alles wat daarmede in verband staat, naar naburige buitenlandsche handelsteden ware bevorderd, van waar die, eenmaal daar gevestigd, welligt tot geen prijs terug te bekomen zoude zijn.

Volgens de ernstige verklaring der Regering behoeft er geen vrees te bestaan, dat, bij altijd mogelijken finantiëlen tegenspoed, eene staking van het werk der spoorwegen allereerst in aanmerking zoude komen. Ook hierin schijnt dus geen grond te zijn gelegen tot verwerping van een wetsontwerp, waarbij zulke overwigtige belangen op het spel staan.

En hiermede meent de Raad genoeg te hebben gezegd, om er met de meeste vrijmoedigheid maar ook met den meesten ernst bij Uwe Vergadering op te mogen aandringen, dat aan het bedoelde wetsontwerp Uwe goedkeurende stem worde verleend."

9°, mededeeling van Burgemeester en Wethouders, dat zij den hoofd-inspecteur over het bouwen benoemd hebben om als deskundige de zaak van het bouwplan van den heer *G. Hoogwinkel* op den hoek der Zwarte Paardenlaan te onderzoeken, uit wiens rapport nu is gebleken, dat de aannemer van het werk geene andere schadevergoeding verlangt dan dat de primitieve aannemingssom hem worde uitbetaald; wat echter den heer Hoogwinkel aanbelangt, deze is niet genegen alleen de 37 vierk. ellen gronds af te staan, welke de gemeente zou behoeven, maar wil niet anders afstaan dan eene geheele strook ter grootte van 101⅓ vierk. ellen, waarvoor hij de som van *f* 10,000 vordert, of *f* 7000 wanneer de gemeente op zich neemt de sloot in den loop van 1863 te dempen en te bestraten. — De *Voorzitter* stelde voor bij dezen hoogen eisch daarin niet te treden. — De heer *van der Hoop* zou zich daartegen niet verzetten, maar meende evenwel te moeten opmerken, dat niet aan zijne bedoeling was voldaan, aangezien niet bleek, welke revenuen de heer Hoogwinkel door het wijzigen van zijn bouwplan zou missen en welke schadeloosstelling de deskundige zou meenen dat hem toekwam. — De heer *Hoffmann* voerde hiertegen aan, dat er alleen questie kon zijn of de zaak de gemeente de gevraagde som waard is. — Na nog korte discussie werd bij acclamatie besloten, 1°, den heer Hoogwinkel te berigten dat men geen gebruik zal maken van zijn voorstel tot overname van grond, en 2°, afwijzend te beschikken op het adres van den heer Hausmann.

10°, een voorstel van Burgemeester en Wethouders om eenigen grond aan den heer *D. L. W. van Mierop* af te staan tegen *f* 5 per vierk. el. — Goedgekeurd.

11°, een voorstel van dezelfden, strekkende om de bovenste verdieping van het politie-gebouw in de Paauwensteeg te verhuren tegen *f* 120 's jaars. — Goedgekeurd.

12°, een voorstel van dezelfden, strekkende om de landerijen aan het einde der oude Plantage niet in het openbaar te verpachten, maar de huur van den tegenwoordigen huurder te continueren, tegen *f* 111 per bunder, en zulks met het oog op aanhangige plannen. — Mede goedgekeurd.

13°, eene reclame tegen den aanslag in de plaatselijke directe belasting. — Werd besloten daarop afwijzend te beschikken.

En 14°, de suppletoire kohieren der plaatselijke directe belasting voor het loopende jaar, bedragende *f* 3049.50. — Ter visie gelegd.

Daarna kwam in behandeling het verzoek om den afstand van eenigen gemeentegrond tot het plaatsen van annonce-huisjes, welk verzoek zonder discussie bij acclamatie goedgekeurd werd.

Vervolgens was aan de orde het delibereren over het rapport betreffende de verlaten kerkhoven, waarbij werd voorgesteld: aan de gecommitteerden der Ned. Hervormde gemeente de kosten van onderhoud te restitueren, en tot de opheffing der kerkhoven over te gaan, om dan later over den grond te beschikken. — De heer *van Buren* achtte het wenschelijk dat door eene expertise zou worden uitgemaakt of de bedoelde kerkhoven, nu aldaar gedurende dertig jaren niet meer begraven is, konden gezegd worden geene rustplaats der dooden meer te zijn, terwijl hij wijders zorg aanbeval, dat bij eventuële opruiming der kerkhoven de eerbied zou worden in acht genomen, steeds aan de stoffelijke overblijfselen der afgestorvenen verschuldigd. — De *Voorzitter* antwoordde, dat bij het provinciaal reglement bepaald is, dat de kerkhoven na tien jaren geruimd kunnen worden, en wees op hetgeen bij het bouwen der nieuwe Zuiderkerk heeft plaats gehad, waar ook een kerkhof geruimd is en behoorlijke zorg in acht is genomen; leed deed het hem dat iemand er aan kon twijfelen of Burgemeester en Wethouders, aan wie ten deze de uitvoering is opgedragen, wel de noodige maatregelen zouden nemen. — De heer *van Buren* hernam dat hij alleen deze verklaring had willen uitlokken; hij voor zich twijfelde daaraan niet, maar bij achtte het goed dat deze verklaring in de openbare Raadsvergadering werd uitgesproken. — Bij acclamatie vereenigde de Vergadering zich daarop met het rapport.

Niets verder te behandelen zijnde werd de vergadering gesloten.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Donderdag 13 November.

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over de **Staatsbegrooting voor 1863.**

De heer *Groen van Prinsterer* vervolgt zijne rede van gisteren. *Voor zoo ver hoorbaar* is het doel zijner rede voornamelijk om te antwoorden op de vraag van den Minister van Binnenlandsche Zaken, wat dan toch de rigting van dien spreker begeert. Hij releveert vooraf de uitdrukking des Ministers, dat nimmer het gezag en de waardigheid der Kroon beter zijn gehandhaafd dan onder de verantwoordelijkheid van een liberaal Ministerie. Op dit gewigtig punt moet spreker erkennen dat deze Minister van Binnenlandsche Zaken met waardigheid en fierheid de zedelijke waardigheid der Kroon heeft gehandhaafd, onder den invloed en het gezag zijner beginselen. Hij komt vervolgens tot de homogeniteit van dezen Minister, speciaal in verband met diens ambtgenoot voor Kolonien. De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide dat de cultuurwet, even als elke economische wet eene zaak omvat die noodwendig moet geregeld worden. De zaak wordt onderzocht, de beslissing zal later genomen worden. Volgens spr. is dit een luchtig antwoord, dat het vermoeden van een gevoel van zwakheid wettigt. De zaak wordt onderzocht! Maar het geldt hier geene enquête, het geldt hier een ontwerp van wet dat de slotsom moet bevatten van het onderzoek der Regering, en dat met al de kracht en den invloed der Regering moet worden aangedrongen. Bij dergelijke beschouwingen treedt de homogeniteit zeer stellig op den voorgrond. Hij herinnert dat deze Minister voorleden jaar den heer Loudon verweet dat hij de vijf eerste alinea's van art. 56 als 't ware oversprong om alleen op al. 6 te letten. Maar hoe kan hij dat dezen Min. van Kolonien een veel stouter sprong laten doen? Wat kan de reden daarvan zijn? Is het om op dien éénen persoon al de oppositie te concentreren, en voor diens opvolger de taak te vergemakkelijken. En buitendien, de Min. verwijst naar het onderzoek van de cultuurwet, terwijl deze reeds is onderzocht en veroordeeld. Naar spr. vernam heeft schier geen enkel lid daaraan zijne goedkeuring geschonken, zoodat die wet eigenlijk niet meer bestaat. Hij waarschuwt dan ook tegen dergelijke gewaagde proefnemingen en acht het Ministerie op dit punt zwak. Daarbij komt dat de Min. van Kolonien intermiddels opperbestuurder der Kolonien is, en in afwachting van den afloop van het onderzoek allerlei maatregelen kan nemen, die nadeelig kunnen zijn en den bestaanden toestand kunnen prejudiciëren. Hij meent dat tegen de koloniale politiek van dezen Min. bleef hij aan, een volkskreet zou opgaan, niet uit het gepeupel, maar uit het beste gedeelte der Natie. Hij gelooft dat de Min. van Binnenl. Zaken er toe zal moeten komen den Min. van Kolonien door een conservatieven Min. te doen vervangen. Maar hier komt spr. in eene moeijelijke positie, want hij stemt geene begrooting af, om redenen daar buiten. Hij is dus uit beginsel genoodzaakt voor het hoofdstuk Kolonien te stemmen, welks beginselen hij afkeurt en gevaarlijk acht. Zijn uitweg is deze: Hij zal voor Kolonien stemmen, maar eene motie van orde voorstellen dat de Minister van Kolonien het vertrouwen der Kamer niet bezit. Hij weet wel dat in den laatsten tijd de motien van orde in discrediet zijn, maar toch meent hij dat, met het oog op de omstandigheden, waarin wij ten deze verkeeren, zoodanige motie wel genoegzame kracht zal uitoefenen. Intusschen zou hij gaarne den tegenwoordigen Minister als lid der Kamer zien, waar hij een goed element zou zijn; maar zijne vervanging als Minister zal leiden tot versterking van het Kabinet. Hij weet dat de Minister van Binnenl. Zaken met weerzin de leiding van het Ministerie op zich heeft genomen, maar nu dit eenmaal is geschied, laat hij het zoo spoedig niet los. En wanneer de Minister zegt: Zoo het Ministerie een noodzakelijk kwaad is, draag het dan — zoo geeft spreker ten antwoord: een noodzakelijk kwaad kan dikwijls zijn een betrekkelijk goed. En zeer zeker zou er veel voorkomen of beter geregeld zijn geworden, als deze Min. aan het bewind ware geweest bij de vaststelling van de Grondwetsherziening en wel voornamelijk van art. 194, zoomede bij de spoorwegwet.

Maar nu komt spr. tot de vraag des Ministers: wat begeert gij? Hij antwoordt dat, nu het beginsel van scheiding van Kerk en Staat is aangenomen, dit beginsel in tweeledigen zin kan worden opgevat en toegepast, en dan spreekt het van zelf dat hij verlangt, hetgeen de Min. van Binnenl. Zaken meer dan eens zelf krachtig heeft voorgestaan, dat de vrijheid en onafhankelijkheid van alle gezindheden met regtmatigheid en billijkheid worde toegepast. Wat het onderwijs betreft, als de Min. blijft bij hetgeen hij meermalen verdedigd heeft, de afscheiding van onderwijs en opvoeding, dan is spr. tevreden, maar niet wanneer de Minister volhardt in zijne andere meening, die op de openbare school een Christendom verlangt, dat boven de geloofsverdeeldheid staat.

Overigens schijnt spreker van den Minister de verklaring te verlangen of hij tegen de herziening van de wet op het onderwijs zijn zou, op die enkele punten welke voor sprekers rigting zeer belangrijk zijn. Ook hij verlangt vrijheid van Kerk en Staat, maar niet eene *zoogenaamde* vrijheid.

Spreker gaat nu over tot meer staatkundige beschouwingen nopens het bestaan en de verhouding der partijen, over het standpunt zijner eigene partij en meer van hetgeen hij in zijne vorige rede behandeld heeft en waarop de Minister van Binnenlandsche Zaken gisteren antwoordde. Over het algemeen heeft de Minister z. i. veel geëarteerd. De Minister zeide: Eene partij moet een krachtig geheel zijn. Wel zeker, geeft spreker ten antwoord, eene partij bestaande uit iemand die alleen staat, dat gaat niet wel, dat zou een Koning zijn. — Nog merkte de Minister op: eene partij moet een Regeringsprogramma hebben. Spreker verklaart dat, indien men hem zou raadplegen over zijn programma, hij dan zou zeggen: liefst de Christelijk historische rigting, en anders: wacht op mijne daden.

Maar, vraagt spr., zijn wij eene politieke partij? Het is betwijfelbaar. Immers wij hebben geen dagblad, geen weekblad; onze kiesvereenigingen kwijnen, de antirevolutionnairen zijn bijna niet bekend. Maar toch bezitten wij nog wel eenige kracht, en leggen wij bij de uitoefening van het kiezersregt eenig gewigt in de schaal, al is het niet altijd voor eigen kandidaten. Spreker formuleert (indien wij wel verstonden) het standpunt der anti-revolutionnaire rigting aldus: dat deze rigting meermalen blijk heeft gegeven van hare bruikbaarheid voor de eene, en van hare gevaarlijkheid voor de andere partij.

Hij antwoordt overigens op de vraag des Ministers, wie dan sedert 1853 het volk opgeroepen heeft, de liberalen of de fractien der conservatieve partij? Hierop zegt spr. dat het in 1853 gold eene zaak van volksgeloof; in 1856 betrof het 't belang van vele Christen huisvaders.

De Minister zeide dat de Natie liberaal is, doch spr. doet opmerken dat eene liberale Natie niet geboren maar opgeleid wordt, terwijl de Minister z. i. de Tweede Kamer te veel beschouwt als een permanent regeringscollegie, als een mikrokosmos waarin zich het geheele regeringsbeleid concentreert, tot welk begrip hij ook meent dat de ministeriële drukpers het hare bijdraagt.

De Minister zeide dat de liberale beginselen zijn opgenomen in onze maatschappij. Spr. stelt het woord liberaal ter zijde, want over de uitlegging daarvan kan veel getwist worden, maar hij stelt de vraag aan ren Minister zoo: heeft het kenmerkende van uwe digting zich hier en elders zoozeer vereenzelvigd met de maatschappij? En dan moet hij erkennen: in sommige opzigten ja, want veel is er waarin spr. met den Minister overeenstemt, altoos hij in theorie en spr. op een historischen grondslag. Maar vraagt hij verder: is uwe theorie sedert 1853 zoozeer opgenomen in den boezem der volkeren, en heeft zij tot hun voordeel gestrekt? Hij zal nu niet wijzen op het buitenland, maar zich tot het binnenland bepalen, en dan beantwoordt spr. de vraag ontkennend.

Hij treedt nu nog in eene nadere justificatie van zijn ongunstig oordeel over de houding en handelingen der conservatieve partij, en nogmaals op de uitdrukking terugkomende dat dit Ministerie een noodzakelijk kwaad is, zegt hij: dat hij in den Minister van Binnenl. Zaken het middel zag tegen de anarchie der partijen; eene tijdelijke dictatuur, die hij echter niet beschouwde

als het gevolg van de uitnemendheid der beginselen die hij voorstaat.

De heer *Wintgens* heeft het woord gevraagd naar aanleiding der drie verschillende redevoeringen van den heer Groen, en ook om zijne denkbeelden nopens de rigting en wording van dit Kabinet met het oog op de koloniale questie te doen kennen. — De heer Groen heeft de wording van dit Kabinet besproken en daarbij tevens de verhouding van deze Kamer sedert 1853 ter sprake gebragt. Hij heeft met al de fijnheid van uitdrukking hem eigen, een historisch tafereel geschetst van de werking der conservatieve partij in de Tweede Kamer. De indruk van diens rede op spreker was, dat de heer Groen in toepassing wilde brengen het „kastijdt hen, die gij lief hebt." Hij verweet aan de conservatieve partij in 1853 en 1856 zijne beginselen te hebben gebruikt om daarmede haar spel te drijven, en meende dat de conservatieve partij ten slotte zou hebben gezwicht voor de liberale partij in deze Kamer. Wanneer spr. nu tegen deze beschuldigingen het woord opvat, dan matigt hij zich volstrekt niet aan namens eenige partij, welke ook, te spreken. Wat hij zegt geldt enkel hem zelven. Spr. treedt hierop in eene breedvoerige beantwoording der rede van den heer Groen, en erkent met dat geachte lid dat er sedert 1849 hier in deze Kamer geene eigenlijke conservatieve rigting heeft bestaan, zoo als bijv. in Engeland. Maar dan moet het verwijt van dien spreker niet gelden de conservatieve individuen in deze Kamer, maar enkel die leden die verzuimd hebben eene conservatieve partij te vormen. Dat er partijen in alle constitutioneele vergaderingen moeten bestaan, daarvan is spr. overtuigd. Zij zijn om zoo te zeggen, gecorporeerde beginselen. Eene Regering die geen steun vindt in zulk eene partij, die hare beginselen huldigt, kan slechts haar bestaan zoeken door staatskunstenarij. — Verder den heer Groen beantwoordende, zegt spreker, dat de liberale partij wel, na de Grondwetsherziening, de conservatieve partij heeft vooruit gestreefd, maar daarom toch niet in kracht heeft gewonnen. De partij, door den heer Groen vertegenwoordigd, de anti-revolutionnaire partij, heeft echter, volgens de erkentenis van dien spreker zelven, op staatkundig terrein geene vorderingen gemaakt en vleit zich zelfs niet hier ooit eene meerderheid te bekomen.

Spreker geeft het toe dat er geene bepaalde conservatieve partij in deze Kamer bestaat; ware die er geweest, dan had ten vorigen jare niet kunnen gebeuren wat nu met de koloniale zaken heeft plaats gehad. Spreker wijst evenwel op eene andere politiek, die sedert 1853 in deze Kamer is ontstaan; eene politiek die genoemd kan worden de politiek der feiten; eene politiek die geene beginselen wil, of liever die al de beginselen te zamen vat. Die politiek heeft haar doctrine; zij neemt de menschen niet zoo als zij behooren te zijn, maar zoo als zij zijn. Die politiek volgt het dogma van Machiavel. Maar als nu zulk eene partij zich telkens door verschillende oorzaken van het terrein meester maakt, dan vraagt spreker of het dan regtvaardig is van den heer Groen om daarvoor aansprakelijk te stellen hen, die vreemd gebleven zijn aan die problematieke politiek en die zich hiertegen naar vermogen hebben verzet. Spreker zet hierna uiteen welke rigting door de conservatieve individuen in deze Kamer is gevolgd en waarom het mogelijk was dat zij zeer dikwijls wetsvoordragten, van de liberale zijde uitgegaan, zouden goedkeuren.

Ten slotte zegt spr. op dit punt, dat ook hij niet ingenomen is met dat schermen met het woord liberaal. Hij laat zoowel de liberale als conservatieve partij in hare waarde en onwaarde. Al dat schermen met woorden is alleen geschikt om op het publiek te trachten indruk te maken en onjuiste denkbeelden op te wekken. Spr. zegt dat hij geene benaming erkent die hem zou stellen tegenover wat hij houdt voor eene waarlijk liberale staatkunde.

Spreker komt nu tot het tweede gedeelte zijner rede: de rigting en wording van dit Kabinet, met het oog op de koloniale questie. Hij heeft in het vorig jaar bij de behandeling der begrooting van Kolonien reeds zijne zienswijze omtrent de koloniale questie doen kennen. Hij heeft toen betoogd dat het koloniale vraagpunt alle andere questien beheerscht, en hij gelooft dat de uitslag der debatten en wat daarop gevolgd is, de waarheid van zijn gevoelen heeft bewezen. De toenmalige Regering werd destijds in deze Kamer bestreden door hen die het programma verlangden gehandhaafd te zien, waarop dat Bewind was te zamen gekomen. Dié leden beschouwden dat Kabinet als een Kabinet van overgang. Het werd ook als zoodanig ondersteund door den heer van Hoëvell, die bij zijne ondersteuning te kennen gaf dat, wat het Ministerie ten opzigte der Kolonien beoogde, onuitvoerbaar was. Dat lid zeide bij die gelegenheid dat het nu geen tijd was om die plannen te bestrijden, maar dat men slechts het oog moest vestigen op de practische resultaten. Met die zoo vreemde ondersteuning is ook het practisch resultaat geweest dat het toenmalig Kabinet is gevallen en vervangen door een Kabinet dat de beginselen van den heer van Hoëvell deelt. Spr. heeft die optreding niet met tegenzin beschouwd, omdat hij gaarne tegenover zich ziet een Bewind met een bepaald stelsel, dat zegt: wie niet voor mij is, is tegen mij. Spr. heeft ook daarom die optreding gaarne gezien, omdat hij met den heer Groen niets gevaarlijker acht dan een intermediaire toestand, waarin veel onherstelbaar kan worden gemaakt, door aanschrijvingen enz. Daarom juicht hij de optreding van dit Ministerie toe. Maar hij moet toch vragen: berust die ontwikkeling van de ministeriële crisis van het vorig jaar op eene juiste waardering der toestanden? Hij gelooft het niet. Die optreding was niet het gevolg van eene behaalde overwinning, want de beginselen van den heer van Hoëvell hebben hier nooit gezegevierd. En dit blijkt vooral hieruit, dat de minister London bij de behandeling der begrooting van kolonien in het vorig jaar zeide: „wanneer men de rigting volgt van den heer van Hoëvell, dan zullen binnen betrekkelijk korten tijd de op hoog gezag ingestelde cultures voor het Gouvernement verloren gaan." Wij hebben thans het practisch resultaat, dat de heer van Hoëvell verlangde, voor ons. Maar is dat wel een zuiver resultaat? Spreker gelooft dit niet. Hij is bereid om de overwinning aan die beginselen te bestrijden en verklaart als zijne innige overtuiging dat, als die rigting hier ooit mogt triomferen, hij dit zou beschouwen als een verderf voor het land en als een verderf voor de Javaansche maatschappij. Nu geeft spreker ieder het regt om zijne meening tegen te spreken, maar hij ontkent aan wien ook, het regt om, zoo als reeds in deze discussie is geschied, het stelsel van verdachtmaking in praktijk te brengen.

Ten slotte stelt spreker de vraag: is de toestand nu dezelfde als ten vorigen jare? Hij betwijfelt dit. Toen had zich een strijd in het Kabinet geopenbaard; er was verschil van meening over de uitlegging van het programma. De strijd in het Kabinet werd overgebragt in de Vertegenwoordiging, en toen was het noodzakelijk dat de Kamer van haar gevoelen deed blijken. Thans is die toestand niet dezelfde, en meent spreker te kunnen volstaan met zijne oppositie tegen de Regering te concentreren in het afstemmen van de begrooting van Kolonien. Omtrent de andere begrootingen zal hij zijne stem regelen naar mate van het licht dat hij uit de stukken kan putten.

De heer *van Bosse* zal op enkele punten de heeren Betz en Groen van Prinsterer beantwoorden.

1.° De Minister van Financien heeft hem geantwoord wat hij verwachtte, dat hij namelijk de stukken die spreker gevraagd had beschikbaar zou stellen. Over de verdeeling en volgorde waarin de wetten bij de Kamer zullen inkomen, heeft hij nog eene aanmerking aan den Minister te onderwerpen. De meesten daarvan, behalve de inkomstenbelasting, zijn reeds bij den Raad van State aanhangig, en nu geeft hij in overweging om de inkomstenbelasting niet het allerlaatst aan de Kamer aan te bieden.

2.° Beantwoordt hij de vraag van den heer Groen. Vooraf verduidelijkt spr. de bedoeling zijner eerste rede. De heer Groen deed het voorkomen als of spreker geen partijman was, in dien zin dat hij geene politieke overtuiging had. Dat was sprekers bedoeling niet, waar hij zeide dat de politieke overtuiging der Regering, wat de groote beginselen betreft, geheel de zijne is. Hij zal nu niet over de kracht der anti-revolutionnaire partij uitwijden. Zeker is het dat zij in deze Kamer of in den boezem des Volks niet sterk aanwezig is. Hij blijft volhouden dat die scherpe afscheiding der partijen niet noodig en niet nuttig is.

En nu de vraag van den heer Groen aan mij, zegt spr. waarom ik den heer Thorbecke in 1858 geweerd heb? In welken zin bedoelt die spr. dit? Als het de beginselen geldt, dan verklaar ik nooit te hebben opgehouden, dezelfde beginselen als de heer Thorbecke te belijden; maar ik vraag: moet men niet soms letten op de actualiteit, en is het niet voegzaam te letten op het verlangen der Kroon?

De heer *de Brauw* beantwoordt den heer Hugenholtz met het woord, hem, spr., door den Minister toegevoegd, dat niemand het regt heeft aan zijne tegenstanders bedoelingen toe te dichten. Spr. herinnert, dat het vorige Kabinet is gevallen door de medewerking van de zoo miskende conservatieve partij. Indien deze toen niet begrepen had dus te moeten handelen, dan was de liberale rigting thans niet aan het roer gekomen. Dus kon het zeker de bedoeling der conservatieve partij geenszins zijn, aan de groene tafel plaats te nemen. Spr. schrijft het feit, dat na 1851 geene conservatieve partij in de Kamer heeft bestaan, hier aan toe, dat de leider (de heer van Hall) haar verliet en tot de oppositie overliep. Het conservatieve Ministerie van 1856 vond mede geen steun, omdat het tot de liberale rigting overhelde. Daarop volgde in het vorige jaar eene anarchie, waaraan de conservatieve fractie een einde meende te moeten maken. Spr. beaamt dus het gezegde van den heer Groen, dat dit Kabinet is een noodzakelijk kwaad, doch indien de conservatieve partij zich niet homogeen achtte met de anti-revolutionaire, dan was het, omdat het scheen, dat deze laatste aan de Kerk te veel invloed op de Staats-aangelegenheden deed uitoefenen. Thans evenwel heeft de heer Groen de scheiding tusschen Kerk en Staat geaccepteerd en alzoo bestaat er werkelijke verzoening tusschen de beide fractien. Spr. handhaaft vervolgens de bewering van niet-homogeniteit tusschen den Minister van Binnenl. Zaken met zijne ambtgenooten voor Marine, Oorlog en Koloniën. Het was zijne meening, dat de Minister van Binnenl. Zaken goedkeurt de weifelmoedigheid van zijn ambtgenoot voor Marine en het voornemen, het beginsel van zijn ambtgenoot voor Oorlog, om des noods nog een hooger eindcijfer aan te vragen.

Dat de Minister van Binnenlandsche Zaken steeds de waardigheid der Regering gehandhaafd heeft, spreker is de eerste om het toe te geven, maar de zelfstandigheid van het Koninklijk gezag, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken die gehandhaafd? Spreker ontkent het, op grond van den brief van 17 april 1853, waarbij den Koning werd geschreven: „doe wat ik wil, of ik ga heen." Indien de Minister vraagt: aan welke wet herkent men de conservatieve partij, dan is het antwoord, aan de wetten, die tusschen 1853 en 1856 zijn tot stand gebragt, als die op het armbestuur, die op het regt van vereeniging en vergadering, die tot voorloopige voorziening in waterstaats-belangen, die betreffende het Regerings-reglement in Ned. Indië. Steeds stemde de heer Thorbecke tegen deze wetten. Spreker eindigt zijne rede met te verklaren, dat hij wenscht dat het Ministerie thans niet valle, doch dat zijne oppositie voornamelijk gerigt zal zijn tegen het koloniale stelsel van dit Bewind, dat hij nadeelig en gevaarlijk acht en dat de Minister van Binnenlandsche Zaken verklaard heeft te omhelzen.

De heer *Hugenholtz* wil zich niet mengen in den strijd, die thans tusschen de verschillende partijen wordt gevoerd, verzacht de uitdrukkingen, door hem op den eersten dag der beraadslagingen onder den indruk van het debat gebezigd, maar houdt vol, dat onder de tegenwoordige koloniale oppositie veel eigenbelang schuilt. Hij zou het in het wezenlijke belang van het Vaderland achten, wanneer dit Kabinet eenigen tijd aan het Bewind mogt blijven.

De heer *Groen van Prinsterer* houdt, in antwoord op het gesprokene door den heer van Bosse, voorlezing van hetgeen hij gezegd heeft nopens den toeleg om den Minister van Binnenlandsche Zaken tot dusver te weren. En wat de vraag betreft, of bij de formatie van een Ministerie niet moet gelet worden op het verlangen der Kroon, antwoordt hij: voorzeker, maar er zijn ook omstandigheden dat men vrijmoedig behoort te handelen.

De heer *van Heemstra* zegt, naar aanleiding van de rede des Ministers van Binnenlandsche Zaken, die verbaasd was over de beschuldiging van gebrek aan werkzaamheid, en die daaromtrent bewijzen verderde, het is moeijelijk negatieve bewijzen te leveren. Hij had het geval kunnen omkeeren en vragen: waar zijn de bewijzen uwer werkzaamheid? Wat is er ontvangen? De Minister zal toch daaronder de onteigeningswetten niet rekenen, noch de begrooting die op iederen Minister rust?

De Minister van Binnenlandsche Zaken zal zich ook het vaderschap over de geneeskundige wetten niet toeëigenen. Die lagen gereed; de Minister heeft er slechts eenige wijzigingen in gebragt.

Wat de waterwegen betreft, heeft spreker vernomen dat de Minister van Binnenlandsche Zaken 10 jaren over dat ontwerp heeft nagedacht; maar de concessie was verleend voor de optreding van dit Kabinet; de Minister heeft de concessie alleen gewijzigd.

Wat blijft er nu over? De wet op het middelbaar onderwijs, en daaraan moet spreker volgaarne zijn deelgenootschap ontseggen.

Aangaande de wet op de concessien, zeide de Minister: ik heb er vroeger op aangedrongen toen die noodig was. Nu vraagt spreker, is zij thans minder noodig of dubbel noodig, of worden er geene concessien meer gevraagd? Spreker had daarentegen gehoord dat de aanvragen om concessien steeds toenemen. Zou nu de wet niet noodig zijn omdat een lid der Kamer Minister is geworden?

Spr. heeft in zijn eerste rede gezegd dat de Min. het regt der Volksvertegenwoordiging beperken wil, ten aanzien van de exploitatie der spoorwegen; daar dit zich zou bepalen tot de goedkeuring van de contracten, terwijl, naar spr. meent, de Vertegenwoordiging over de wijze van exploitatie moet beslissen! Dat beweren van spr. is gegrond op de Memorie van Beantwoording. Daaruit toch is hem gebleken dat er onderhandelingen zijn gevoerd en bijna zijn afgeloopen. — Volgt daar niet uit dat eene overeenkomst door den Staat is gesloten en dat, onder den invloed daarvan, eene wet zal worden ingediend? En is dat niet een vooruitloopen en een prejudicieren op eene latere wet, terwijl de wet van 1860 beveelt dat de Volksvertegenwoordiging over de wijze van exploitatie beslist.

De *Minister van Financien* is een kort antwoord schuldig aan onderscheidene sprekers.

1.° Aan den heer van Goltstein moet de Minister opmerken, dat hij niet heeft gezegd onvoorbereid te zijn om reeds thans over het belastingstelsel te spreken, maar dat hij alleen heeft gemeend dat de discussie á fond beter bij de ontwerpen zelve kon plaats hebben, hetgeen de Kamer in het Voorloopig Verslag zelve heeft verlangd. Voorts moet hij dien spr. opmerken, dat hij de personele belasting meer als eene belasting op de vertering dan op het inkomen beschouwt, zoodat de opmerking, dat er twee inkomsten-belastingen zijn, niet opgaat. Daarenboven heeft men thans ook het personeel, en den hoofdelijken omslag en de patentbelasting, welke de spr. zelf heeft genoemd eene bijdrage van de winst van sommige bedrijven en beroepen, hetgeen dus ook is eene belasting op het inkomen.

2.° Wat nu betreft de bewering van den heer Heemskerk Az., alsof de Minister zou zijn afgeweken van hetgeen hij in november van het vorige jaar heeft wenschelijk geacht, moet de Minister opmerken dat de heer van Goltstein hem reeds als slooper heeft geschetst; wat dan zoo de Minister geheel op het terrein van november ware gebleven? Dezelfde spreker noemt de onafhankelijkheid van het gewoon budget van de Oost-Indische baten eene chimère. Ja, antwoordde de Minister, als men zich daarmede niet wil bemoeijen, dan zal dat wel eene chimère zijn en altijd blijven, maar anders niet. Overigens doet het den Minister genoegen in dien spreker geen bepaalden tegenstander van zijn plan te hebben ontmoet. Eindelijk bleef die spreker vasthouden aan de indiening eener wet van beginselen. Dit evenwel zou, zegt de Minister, twee bezwaren hebben: 1°, tijdverlies, want zoodanige wet zou niet vóór het volgend jaar in behandeling komen, en inmiddels zou de Minister tot stilstand gedoemd zijn en geene wet kunnen gereed maken. Maar 2°, indien die wet ware ingediend, zou dan niet door de Kamer worden gezegd: wij wenschen die beginselen te toetsen aan de toepassing.

De heer Dirks heeft inlichtingen omtrent cijfers gevraagd, doch daar de spreker geen dadelijk antwoord heeft verlangd, zal de Minister zich dit voor later voorbehouden.

Door den heer van Bosse is de inkomstenbelasting als het hoofdbestanddeel van het plan beschouwd. De Minister hecht daaraan ook zeer, even als aan al het andere, vooral omdat men daardoor z… komen tot eene afschaffing van het … plaatselijke accynsen en die inkomsten … zal strekken tot compensatie van de wegne… het progressieve stelsel uit het personeel. O… laat de Minister aan de Kamer over de … behandeling; maar zou men … dat … personeel en de inkomstenbelasting … plaats hebben.

De heer *Heemskerk Azn.* antwoordt den … dat hij zijne rede van november van het vo… heeft beschouwd als een discours … gens heeft hij den Minister niet *verweten* … van is afgeweken, maar dat alleen geconst…

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* (… *eenigszins verstaanbaar*) beantwoordt de vo… op de hoofdpunten. Hij zal zoo min mog… détails of uitweiding treden, want de discus… niet ontaarden in een tournooi of steekspel … onderscheiden door maklijkheid. … vooraf, dat, als hier gesproken is van par… liberalen, conservatieven, anti-revolutionn… dit dan niet van hem is uitgegaan. En zoo … antwoord daarop, ook zijne meening heeft … gemaakt, dan heeft hij het gedaan zoo … karig mogelijk. Gisteren heeft de heer … eene terrible vrijmoedigheid de conservatieve … handeld; heden is eene poging tot verzoening … maar het blijkt toch dat ook dat lid vreest … conservatieven geen beginselen hebben, ofschoon … gezegd heeft, dat zij eene partij zou kunnen … (*De Minister neemt hier nog eenige punten … onmogelijk in een goed verband zijn te brengen.*)

De Min. beantwoordt vervolgens den heer … die zeide, dat de conservatieve partij wel een … beginsel heeft, want dat zij aanleiding heeft … tot het ontstaan aan dit Ministerie. Als dit … dan mag de Minister ook nu rekenen op … steuning der conservatieve partij. — De M… door den heer de Brauw verkeerd verstaan … het beroep op den volkswil. Hij bedoelde niet … buiten de Kamer is geschied, dat hij steeds … afkeurt, maar men heeft dien Volkswil, als … wekt, gekeerd tegen de liberalen in de K… zich in de Kamer daarop beroepen. — M… gesproken van oppositie. De Minister is … om te erkennen dat dit behoort in een cons… nelen Staat, maar het moet geene oppositie … de personen tracht te discrediteren, doch wel … een regerings-programma blootlegt en over be… strijdt. Zoodanige oppositie behoeft zich, … bewind gekomen, niet altoos te uiten in pro… of manifesten, maar kan zich beroepen … gansche parlementaire houding en handeling.

Wat de cultuurwet betreft, waarop de hee… en anderen zijn teruggekomen, de Minister … dat het onderzoek, de grondwettige gang van … niet mag worden afgesneden. Dat zou zijn … vermoorden vóór dat zij in een helder dagli… plaatst. De Grondwet wil voorloopig onderz… Minister moet in de gelegenheid gesteld wor… van het onderzoek in de afdeelingen kennis te… Hij moet zich niet laten afschrikken door voo… bangmakerij en vreesaanjaging.

Omtrent andere punten door den heer Gro… gevoerd, in verband met de scholen, stelt de … op den voorgrond, dat het Christelijk elemen… gansche maatschappij is doorgedrongen en … het levensbeginsel uitmaakt. Dit te willen ont… zou de meest anti-historische daad zijn. M… Minister houdt vast aan de stelling, dat het C… dom boven geloofsverdeeldheid moet staan. … Kerk is een krachtig element, dat steeds de… met eerbied is behandeld. Hij is voor … genaamde, maar voor werkelijke vrijheid en … lijke afscheiding van Kerk en Staat.

In antwoord op den heer van Heemstra h… Minister zich op de omstandigheid, dat hij ze… nooit anders dan met eerbied van zijne voor… heeft gesproken, hoeveel reden hij soms vo… ander oordeel zou hebben gehad, en dat h… aan zijne voorgangers betwist heeft het aan… hetgeen hij van hen heeft overgenomen of ve…

De Minister beantwoordt nog den heer de … die de handhaving van het gezag der Kroon … een vorig Minister betwijfeld heeft, en zich … beriep op den brief van 17 april 1853. De … gelooft, dat de heer de Brauw hier de mini… verantwoordelijkheid uit het oog verliest. Ge… schikking des Konings heeft kracht zonder de … teriële onderteekening. En wat nu den bri… 17 april 1853 betreft, als daarin iets krenkend … het gezag der Kroon mogt gelegen zijn, dan … de heer de Brauw zeker niet tot de conser… partij, in zoo ver ook deze prijs moet stellen … beginsel der Grondwet, nopens de ministeriële … antwoordelijkheid.

De algemeene beraadslagingen worden hier… sloten.

Hoofdstuk I (*Huis des Konings*) wordt, … beraadslaging, met algemeene (61 stemmen) *aange…*

De zitting wordt hierna tot morgen gescheid…

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn
te Rotterdam.